POLIROM
Michael Cunningham
O lebădă sălbatică
şi alte poveşti
BIBLIOTECA POLIROM

Michael Cunningham

O lebădă sălbatică și alte povești

Ilustrații de Yuko Shimizu

Traducere din limba engleză de

Ariadna Ponta

EDITURA POLIROM

— 2016 —

Michael Cunningham

A Wild Swan: And Other Tales

Copyright © 2015

By Mare Vaporum Corp

Illustrations copyright © 2015 by Yuko Shimizu
By arrangement with the proprietors
All rights reserved
© 2016 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-6336-1
ISBN PDF: 978-973-46-6337-8

ISBN print: 978-973-46-6116-9

Coperta: Radu Răileanu
Ilustrația copertei: © 2015 by Yuko Shimizu

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

MICHAEL CUNNINGHAM s-a născut în 1952 în oraşul Cincinnati din Ohio. A studiat literatura şi pictura la Stanford University, apoi s-a înscris la cursuri de scriere creativă. A publicat mai multe povestiri în reviste literare

de prestigiu precum *The Atlantic Monthly*, *Redbook*, *Esquire* sau *The Paris Review*, însă genul care l-a consacrat ca scriitor a fost romanul. *O casă la capătul lumii* (1990), al doilea roman al său, s-a bucurat de numeroase elogii din partea criticii şi a cititorilor, fiind ecranizat în 2004, într-o producţie cu Colin Farrell şi Robin Wright Penn în rolurile principale. Romanul *Orele* (1998) a cunoscut un succes răsunător şi a fost distins, la un an după apariţie, cu Premiul Pulitzer şi cu PEN/Faulkner Award. Ecranizarea sa, care le-a avut în distribuţie pe Nicole Kidman, Meryl Streep şi Julianne Moore, a obţinut Ursul de Argint la Festivalul de la Berlin, două premii BAFTA şi premiul Oscar pentru cea mai bună actriţă în rol principal. La Editura Polirom i-au apărut romanele *Orele* (2003, 2011), *O casă la capătul lumii* (2005), *Zile exemplare* (2006), *Pînă la căderea nopţii* (2011) şi *Crăiasa Zăpezii* (2014).

Dez. Iluzie.

Cei mai mulți dintre noi sunt în siguranță. Dacă nu eşti plăsmuirea unui vis dement de-al zeilor, dacă frumusețea chipului tău nu dă peste cap constelațiile, n-o să arunce nimeni vreo vrajă asupra ta. Nimeni nu vrea să te transforme în bestie, nici să te adoarmă pentru o sută de ani. Nici un duh rău deghizat în spiriduş n-are de gând să-ți ofere trei dorințe ce ascund nenorociri, ca o lamă de ras într-o prăjitură.

Fecioarele banale – cele pe care e mai bine să le vezi la lumina lumânărilor, încorsetate şi rujate – nu au de ce să-şi facă griji. Moştenitorii dolofani, plini de urme de vărsat, care îşi chinuie supuşii şi simt nevoia să câştige la orice joc, sunt imuni la blesteme şi vrăji. Fecioarele de categoria B nu stârnesc forțele distrugerii. Flăcăii neisprăviți nu înfurie demonii şi spiritele.

Cei mai mulți dintre noi ne pricepem foarte bine să ne ducem singuri la pierzanie. Entitățile răzbunătoare caută să-i distrugă numai pe cei aleşi, pe cei dăruiți nu doar cu avere şi faimă, ci şi cu o frumusețe ce uimeşte până şi păsările cerului, la care se adaugă grația, generozitatea şi farmecul – toate atât de fireşti, încât par calități umane obişnuite.

Cine n-ar vrea să le dea viața peste cap unor astfel de oameni? Se află printre noi vreunul care, în adâncurile mai puțin frecventabile ale sufletului său, nu-i înțelege pe demonii şi vrăjitorii ce se simt obligați să oropsească aceste mutații omeneşti izvodite – evident, de nişte zeități care s-au gândit doar la propria lor desfătare – ca să ne facă aproape pe toți să ne simțim şi mai singuri, şi mai banali, şi mai stângaci, mai nesiguri, mai ruşinați decât suntem în realitate?

Dacă anumite întrupări ale perfecțiunii ar putea fi compromise, desfigurate sau supuse la cazne, atunci noi, ceilalți, vom descoperi că trăim într-o lume mai puțin chinuitoare, o lume cu aşteptări mai rezonabile, o lume în care apelative precum „frumusețe" şi „vigoare" pot fi alocate mai multor femei şi mai multor bărbați. O lume în care laudele nu sunt însoțite de dorința de a trece cu vederea cele câteva aspecte care nu sunt tocmai calități, acel strop de „nu chiar".

Vă rog să vă puneți întrebarea asta: dacă v-ar sta în putere să aruncați o vrajă asupra atletului superb şi a iubitei lui fotomodel sau asupra vedetelor de cinema care tocmai s-au căsătorit şi au toate şansele să producă, prin combinația ADN-ului lor, copii care ar părea din altă lume... ați face-o? Vă irită vreun pic aura lor de fericire şi

prosperitate, nemărginitele perspective pe care le au? Vă înfurie din când în când?

Dacă nu, fiți binecuvântați.

Dacă da, există totuşi incantații şi cântece străvechi, există cuvinte ce pot fi rostite la miez de noapte, în anumite faze ale lunii, pe malul lacurilor fără fund ascunse în adâncul pădurii, în încăperi subterane secrete sau la o răscruce de drumuri.

E surprinzător cât de uşor pot fi învățate blestemele astea.

O lebădă sălbatică

răieşte aici, în oraş, un prinț care are brațul stâng la fel ca toți oamenii, însă în locul brațului drept are o aripă de lebădă.

El şi cei unsprezece frați ai lui au fost transformați în lebede de către mama lor cea vitregă şi rea, care nu avea nici o intenție să-i crească pe cei doisprezece fii ai fostei neveste a soțului ei (al cărei chip palid şi cătrănit o privea sticlos din nenumărate portrete şi pe care interminabilele sarcini o trimiseseră pe lumea cealaltă înainte să

împlinească patruzeci de ani). Doisprezece băieți gălăgioşi şi lăudăroşi, douăsprezece egouri fragile şi rapace, douăsprezece adolescențe – toate prezentate noii regine drept aspecte de rutină ale slujbei ei. O putem acuza? Pe bune.

I-a transformat pe băieți în lebede şi le-a poruncit să-şi ia zborul.

Problema era rezolvată.

L-a cruțat pe cel de-al treisprezecelea copil, cel mai mic, pentru că era fată, cu toate că fanteziile mamei vitrege despre confidențe reciproce şi excursii de o zi întreagă la cumpărături s-au evaporat destul de rapid. La urma urmei, cum altfel putea fi fata decât țâfnoasă şi nesuferită cu femeia care îi transformase frații în păsări? Aşa se face că, după ce o vreme a dat dovadă de o îngăduință răbdătoare față de tăcerile ei îmbufnate şi după ce mai multe rochii de bal pe care i le-a cumpărat au rămas nepurtate, regina a renunțat. Prințesa locuia în castel ca o rudă săracă, primea casă şi masă şi era tolerată, dar nu iubită.

Cei doisprezece prinți-lebede trăiau pe o stâncă din largul mării şi aveau dreptul la o singură vizită de o zi pe an în regatul lor natal, o vizită aşteptată cu nerăbdare, dar în acelaşi timp delicată pentru rege şi consoarta lui. Era

greu să te bucuri de o zi petrecută în compania celor doisprezece fii, odinioară nişte vlăjgani plini de curaj şi care acum, în timpul acestui unic episod anual, nu făceau altceva decât să gâgâie, să se ciugulească şi să se caute de purici în timp ce-şi înfoiau aripile prin curtea castelului. Regele se străduia să se prefacă bucuros că îi vede. Pe regină o apuca de fiecare dată câte o migrenă.

Au trecut anii. Şi apoi... Într-un sfârşit...

Într-una dintre permisiile anuale ale prinților-lebede surioara lor mai mică a rupt vraja, pentru că aflase de la o cerşetoare bătrână, pe care o întâlnise în timp ce culegea zmeură în pădure, că singurul leac cunoscut pentru cei transformați în lebădă erau cămăşile țesute din urzici.

În fine. Fata a fost nevoită să coasă cămăşile în secret, deoarece nu numai că trebuia (sau cel puțin aşa îi spusese cerşetoarea) să le facă din urzici, dar, pe lângă asta, urzicile trebuiau culese din cimitir după lăsarea întunericului. Dacă era prinsă adunând urzici printre

morminte după miezul nopții, mama ei vitregă ar fi acuzat-o cu siguranță de vrăjitorie şi ar fi poruncit să fie arsă împreună cu restul gunoaielor. Fata, nefiind deloc proastă, ştia că nu se poate baza pe tatăl ei, care ajunsese deja să nutrească dorința secretă (deşi nu o recunoştea nici măcar în sinea lui) de a scăpa de toți copiii.

În fiecare noapte prințesa se furişa prin cimitirele din jur ca să culeagă urzici, iar zilele şi le petrecea țesând cămăşile. Faptul că nimeni din castel nu-i dădea prea mare atenție s-a dovedit o binecuvântare.

Aproape că isprăvise cele douăsprezece cămăşi când arhiepiscopul (pe care nu l-a întrebat nimeni ce căuta el în toiul nopții în cimitir) a văzut-o culegând urzici şi a denunțat-o. Regina a considerat că incidentul îi confirmă suspiciunile (căci avea de-a face cu o fată care nu-i împărtăşise nici măcar un singur secret feciorelnic şi care pretindea că o lasă complet indiferentă nişte pantofi atât de minunați, încât puteau fi expuşi la muzeu). Regele – nici o surpriză – a fost de acord, sperând să pară puternic şi nesentimental, un rege veritabil, unul atât de dornic să-şi protejeze supuşii de forțele întunericului, încât ar accepta până şi execuția propriei fiice dacă prin asta poporul era apărat de blesteme şi nu avea a se teme de transformări demonice.

Numai că exact atunci când călăul se pregătea să o lege pe prințesă pe rug, frații-lebede au coborât în zbor din cerul plumburiu şi fata le-a aruncat cămăşile pe spinare. Dintr-odată, cu un zgomot puternic, într-un vârtej scânteietor, în curtea castelului au apărut doisprezece masculi tineri, goi pe sub cămăşile de urzici, şi numai câteva pene răzlețe mai pluteau în jurul lor.

De fapt...

... erau unsprezece prinți întregi la trup şi unul, al doisprezecelea, care îşi recăpătase forma omenească, cu excepția unui singur detaliu: brațul drept îi rămăsese o aripă de lebădă, pentru că sora lui, fiind întreruptă din lucru, fusese nevoită să lase una din cămăşi fără o mânecă.

Părea un preț destul de mic.

În scurt timp unsprezece dintre frați s-au însurat, au făcut copii, s-au afiliat la diverse organizații, au dat petreceri care au încântat pe toată lumea, până şi pe şoarecii ascunşi în găurile din pereți. Mama lor vitregă, cu planurile dejucate, depăşită numeric atât de categoric şi atât de lipsită de sentimente materne, s-a retras la o mânăstire, ceea ce l-a inspirat pe rege să-şi fabrice nişte amintiri din care să rezulte dragostea lui nepieritoare pentru fiii săi transfigurați şi neputința lui în fața scorpiei

de neveste – versiune pe care băieții au fost mai mult decât dispuşi să o creadă.

Sfârşitul poveştii. „Fericiți până la adânci bătrâneți” a căzut peste toți ca lama unei ghilotine.

Aproape peste toți.

Mai greu i-a venit celui de-al doisprezecelea frate, cel cu aripă de lebădă. Tatăl lui, unchii şi mătuşile, tot felul de lorzi şi doamne de la curte nu erau deloc încântați de această aducere-aminte a întâlnirii lor cu asemenea elemente sinistre şi a faptului că, fără să-şi pună măcar vreo întrebare, fuseseră dispuşi să o execute pe prințesa ce se străduia să-şi salveze frații.

La curtea regelui se făceau glume pe seama prințului cu aripă de lebădă, pe care cei unsprezece frați ai lui, desăvârşiți la trup, le preluau numaidecât, insistând că sunt numai de amuzament. Nepoții şi nepoatele, copiii fraților lui, se ascundeau ori de câte ori intra într-o cameră şi chicoteau de după scaune sau tapiserii. Nevestele fraților lui îl tot rugau să-şi păstreze calmul la cină (avea tendința să gesticuleze cu aripa în timp ce spunea câte o glumă şi o dată a azvârlit în perete o întreagă pulpă de vânat). Pisicile din palat mârâiau şi se făceau nevăzute imediat ce apărea.

În cele din urmă şi-a strâns câteva lucruri şi a plecat în lume. S-a dovedit însă că nici în lume nu era deloc mai uşor decât fusese la palat. Nu reuşea să obţină decât slujbe din cele mai de rând. Nu avea nici un fel de calificare care să fie la mare căutare (prinţii nu au aşa ceva) şi nu se putea folosi decât de o singură mână. Din când în când câte o femeie se arăta interesată de el, dar se dovedea că de fapt nu era atrasă decât de o efemeră fantezie cu Leda şi lebăda sau, şi mai rău, spera că iubirea ei o să rupă vraja şi o să-i redea braţul. Nimic nu dura. Aripa îi provoca neplăceri în metrou şi îi era imposibil cu ea în taxi. Trebuia căutată permanent de păduchi. Şi, dacă nu era spălată zilnic, pană cu pană, albul ei lăptos, de lalea franţuzească, se transforma într-un gri deprimant, scămoşat.

Trăia cu aripa lui aşa cum un altul ar trăi cu un câine adoptat de la un adăpost: cu un temperament plăcut, dar nevrotic şi imposibil de dresat. Nu avea cum să nu-şi iubească aripa. Şi i se părea exasperantă, adorabilă, enervantă, obositoare şi sfâşietoare. Îl făcea să se simtă jenat, nu numai pentru că nu reuşea să o păstreze curată sau pentru că întotdeauna îi era greu să intre pe uşi sau să treacă prin turnicheţi cu ea, ci şi pentru că nu era în stare să şi-o prezinte ca pe un atu. Ceea ce nu era chiar

atât de greu de imaginat. Se şi vedea recomandându-se ca pe o mutație provocatoare, un zeu tânăr, mândru până la aroganță erotică de deviația lui anatomică: nouăzeci la sută bărbăție musculoasă şi zece la sută aripă de înger splendidă, orbitor de albă.

Iubito, penele astea o să te ducă până la porțile raiului, iar partea bărbătească, încă şi mai departe.

Se întreba unde e această versiune a lui. Ce lipsă de curaj l-a făcut, odată cu trecerea anilor, tot mai burtos şi mai adus de umeri, transformându-l într-o scuză ambulantă? De ce îi era absolut imposibil să îşi revină în formă, să capete tupeu, să intre nonşalant în cluburi, îmbrăcat într-un costum mulat, cu o mânecă tăiată?

Mda, exact, iubire, e o aripă. Sunt parțial înger, dar, crede-mă, restul e cât se poate de demonic.

Nu prea părea să-i reuşească. Cum nu ar fi reuşit nici să alerge o milă în trei minute sau să devină un virtuoz al viorii.

E încă printre noi. Îşi plăteşte chiria într-un fel sau altul. Acceptă orice iubire i se oferă. Spre bătrânețe a devenit ironic şi jovial, ca unul trecut prin multe şi plictisit de lume. Şi-a dezvoltat un soi de inteligență blazată. A înțeles că are de ales între a se afunda în amărăciune şi a deveni un nebun întru Domnul care le-a văzut pe toate. E

mai bine, e mai puțin umilitor să fii insul ăla care înțelege că e ținta glumei şi să râzi cel dintâi la poanta de final.

Cei mai mulți dintre frații lui, care locuiesc încă la palat, sunt la a doua sau a treia nevastă. Copiii lor, dat fiind că au trăit toată viața în puf, cu servitori la dispoziție, sunt adesea dificili. Prinții îşi petrec zilele aruncând mingi de aur în cupe de argint sau împungând molii cu spadele. Seara se uită la bufonii, jonglerii şi acrobații care îi distrează.

Cel de-al doisprezecelea frate poate fi găsit aproape în fiecare seară într-unul din barurile de la marginea oraşului, cele care satisfac nevoile oamenilor ce au fost vindecați de blesteme numai parțial – sau n-au fost vindecați deloc. Acolo o găseşti pe bătrâna de trei sute de ani care nu a vorbit destul de clar cu peştişorul fermecat şi s-a trezit că strigă „Nu, stai aşa, am spus că vreau să trăiesc şi să fiu *tânără* pe vecie!" către un ocean dintr-odată pustiu. Tot acolo e şi broscoiul cu diademă care se pare că nu reuşeşte să iubească de-adevăratelea pe nici una dintre femeile dispuse să-l sărute şi să rupă vraja. Acolo e şi prințul care a pierdut ani de zile încercând să identifice locul unde se găseşte prințesa pe care era sortit să o readucă la viață cu un sărut, căci în ultima vreme e tot mai puțin dispus să bată munți şi văi, preferând să

umble din bar în bar, spunând poveşti interminabile despre fata care a fugit.

În astfel de baruri un bărbat cu o singură aripă de lebădă e considerat norocos.

Viața asta, îşi spune el, nu e chiar cea mai rea cu putință. Poate că atât e de ajuns. Poate că numai la atât poate spera: că măcar nu o să-i fie mai rău.

În unele seri, după ce ajunge acasă beat mort (şi astfel de seri nu sunt puține) şi reuşeşte cumva să urce cele cinci etaje până la apartamentul lui, după ce deschide televizorul şi adoarme pe canapea, se trezeşte după ore bune, când printre lamelele jaluzelelor se ivesc primele raze de lumină, fără nimeni în preajmă, doar cu mahmureala care-i ține de urât, şi descoperă că şi-a aşezat aripa peste piept şi peste burtă – sau mai degrabă (ştie că e imposibil şi totuşi...) că aripa s-a aşezat singură, din proprie inițiativă, peste el, ca pătură şi companion, propriul lui extraterestru credincios, la fel de miloagă, de insistentă şi de sâcâitoare cum ar fi fost şi potaia de la adăpost. Cumplitul lui spirit însoțitor. Povara lui, tovarăşul lui.

Bătrâna nebună

ingurătatea te omoară. Poate pentru că te aşteptaseşi ca dezastrul să vină într-o formă mai glorioasă şi mai tragico-romantică.

Aveai, cum spunea mama ta, un anturaj destul de îndoielnic. Ai renunțat repede la fustele plisate de şcoliță, ai minţit că ai vârsta necesară ca să intri în cârciumi aflate la trei oraşe depărtare, i-ai încurajat pe bărbații de acolo să îşi vâre mai întâi degetele şi pe urmă altceva în părțile trupului pe care le aveai de oferit când vă pipăiați pe aleile întunecoase sau pe peticele de iarbă neîngrijită care treceau drept parcuri.

Ai avut trei soți şi glumeai cu prietenele tale că la fiecare căsnicie ai crezut că mai rău de-atât nu se poate, doar ca să descoperi că liftul dragostei coboară şi mai jos. Te-ai hotărât să nu te căsătoreşti şi cu al patrulea, pentru că deja simțeai până şi tu ratarea ce se ghicea în planurile lui de viitor. Auzeai deja acuzațiile mormăite, murate în alcool, care aveau să urmeze.

După ce l-ai expediat pe cel de-al patrulea pretendent, ai ales o viață de destrăbălare agresivă, dar voioasă. Trecuseşi de patruzeci de ani. Prietenele tale erau deja măritate cu bărbați acceptabili şi, cu timpul, au găsit tot

mai multe motive care le împiedicau să iasă cu tine la un pahar. („Îmi pare rău, dar copiii mă termină. Mi-ar plăcea, dar ştii cum face bărbatu-meu când vin acasă pilită.”)

În vremurile acelea, când aveai patruzeci şi apoi cincizeci de ani, asta ți s-a părut o victorie personală. Nu trebuia să mături duşumele crăpate şi să-ți asculți soțul plângându-se de soarta sumbră, la care ai contribuit şi tu, sau de slujba din care abia putea plăti căldura şi lumina. Nu duceai al cincilea copil la sânul tot mai puțin dispus să dea mai mult de un strop de lapte. Soluția ta pentru pielea tot mai lăsată era s-o înghesui – cu pliurile şi colăceii ei – în rochii din ce în ce mai strâmte, până când, în momentul în care cea de-a şaizecea aniversare a apărut la orizont, părea că numai rochia te mai ține la verticală pe scaunele de bar şi că, dacă ar tăia-o cineva, te-ai scurge pe podeaua barului şi ai zace neputincioasă acolo, într-o baltă alb-rozalie de carne complet uzată.

Ai îngăduit ca dintele acela căzut să rămână ca o pată neagră pe zâmbetul tău atoateştiutor. Ți-ai vopsit părul: un portocaliu de clovn, apoi un castaniu atât de închis, încât bătea în mov, apoi un blond dement, aproape alb.

Nu-ți făceai iluzii. Credeai că nu-ți faci iluzii. Te gândeai la *House of the Rising Sun* – un final depravat, dar în cunoştință de cauză, cu câteva ştrasuri încă agățate pe

ici, pe colo. Pe termen lung, ți-ai imaginat o splendidă şi perversă desfrânare între pereții casei tale, o reputație de trăsnită printre bigoții care venerau virtuțile banale de parcă erau slava însăşi. Te aşteptai ca târziu în noapte să fii vizitată de tinerii masculi din zonă (da, te-ai gândit la fiii vechilor tale prietene), dornici să afle învățăturile pe care le puteai oferi („Pune vârful degetului acolo, chiar acolo, ciupeşte uşor, foarte uşor, îți promit că o să-i placă la nebunie"), de băieți recunoscători pentru nopțile de extaz pe care le-ai oferi şi, ceea ce era şi mai emoționant, pentru diminețile când s-ar trezi cu fața îngropată la pieptul tău, tulburați, ruşinați şi de-abia aşteptând să-şi ia tălpăşița, ceea ce tu, desigur, ai încuraja (n-ai cultiva nici o urmă de disperare, nu i-ai îndemna nici o clipă să mai rămână). În scurtul răgaz cât sar din pat să-şi caute şosetele şi lenjeria, i-ai asigura că sunt minunați, că sunt nişte masculi feroce, că într-o bună zi o să fie un dar ceresc pentru o fată care o să rămână pe veci recunoscătoare pentru ce i-ai învățat tu într-o singură noapte.

Băieții ar zâmbi cu neliniştită admirație de sine în timp ce se împleticesc să se îmbrace. Ar recunoaşte adevărul pe loc. Ar înțelege: tu nu faci altceva decât să populezi oraşul cu soți potriviți. Eşti o zeiță (una minoră, dar zeiță) a cunoaşterii carnale. Te asiguri că toți tinerii din regiune

ştiu nu numai unde se află clitorisul, dar şi ce să facă cu el. Cultivi *in absentia* o cohortă de fete (oare câteva dintre ele o să afle? oare o să-ți mai treacă pragul din când în când?) care vor găsi în nopțile alături de soții lor compensația potrivită pentru zilele petrecute spălând şi călcând.

Numai că acel viitor, acea bătrânețe pe care ți-ai imaginat-o tu, refuză să se întrupeze.

Motivul a fost, cel mai probabil, accidentul (rateul maşinii aceleia, calul) care te-a lăsat infirmă de un picior. Motivul a fost apartamentul de deasupra spălătoriei (cine se aştepta ca toate chiriile să crească atâta?), unde valurile de parfum pe care le împrăştiai nu făceau decât să accentueze mirosul de otravă de şobolani şi chimicale de curățătorie. Ce băiat ar vrea să vină acolo?

Motivul a fost şi surprinzătoarea timiditate a tinereții, statutul de specie pe cale de dispariție (cel puțin aşa părea) al prințişorilor neînfricați pe care ți-i aminteai din vremurile tale de demult, al băieților (de-acum bătrâni – cei care n-au murit) ce se îmbătau cu încredere, atât de înduioşători în încercările lor stângace de-a se împăuna. Fuseseră înlocuiți de această generație de copii-bărbați îngrijorător de bine-crescuți, care păreau să se mulțumească să învețe despre femei de la nişte fete care

ştiau la fel de puține despre propriile trupuri ca băieții care le pipăiau neîndemânatici.

În cele din urmă, în momentul în care ai ajuns să te gândeşti că şi la şaptezeci de ani eşti încă tânără, ți-ai cumpărat o bucată de teren. Era la o distanță considerabilă de oraş – cine-şi mai poate permite să cumpere ceva chiar şi la periferie? Odată încheiată afacerea, ai stat (ajutată de bastonul pe care încă nu-ți venea să crezi că-l foloseşti) pe peticul tău de pământ gol, înconjurat de pădure, şi ai hotărât că o să ai o casă făcută din dulciuri.

Te-ai documentat. Adevărul e că poți să faci cărămizi – din zahăr, glicerină, amidon de porumb şi câteva toxine pe care e mai bine să nu le pomeneşti – care să reziste la ploaie. Turta dulce, dacă e întărită cu destul praf de ciment, e bună pentru acoperiş.

Restul, desigur, avea nevoie de întreținere continuă. Ferestrele din zahăr ars nu țineau mai mult de o iarnă, poate nici atât. Glafurile şi pervazele aplicate trebuiau refăcute în fiecare primăvară, chiar dacă glazura era amestecată cu clei. Țiglele făcute din acadele, tijele din zahăr făcute la comandă, care serveau drept balustrade şi parapeți, rezistau, dar soarele verii le decolora şi trebuiau

înlocuite. Ce poate fi mai dezolant decât o acadea îmbătrânită?

Cu toate astea, casa era încântătoare în felul ei dement, în extravaganța ei nesăbuită, cu atât mai mult cu cât îşi etala culorile oribile şi îşi emana miresmele de zahăr şi turtă dulce într-un luminiş umbros, departe chiar şi de cele mai rudimentare drumuri.

Şi apoi ai stat la pândă.

Te aşteptaseşi – iar asta a fost, probabil, o eroare de calcul – ca tineretul local să dea dovadă de mai mult spirit explorator, chiar dacă în general exhiba un real devotament pentru comportamentul cuviincios. Unde au dispărut tinerii drăguți ieşiți la picnic? Unde au dispărut găştile de băieți în căutare de ascunzişuri în care puteau (cu permisiunea ta) să consume whiskey-ul de care aveau nevoie ca să se poată imagina pe deplin pe ei înşişi? Unde au dispărut tinerii îndrăgostiți în căutare de locuri secrete, la adăpostul pădurii, pe care să le creadă numai ale lor?

Timpul nu a trecut uşor. Nu aveai prea multe de făcut. Te-ai trezit că începi să înlocuieşti glazura şi acadelele mai des decât era necesar, pur şi simplu pentru că simțeai nevoia să faci ceva şi pentru că (asta era o mică nebunie, dar n-ai regretat niciodată că ai în tine o urmă de nebunie) te întrebai dacă nu cumva o versiune îmbunătățită – un

miros mai puternic de prăjituri, un alt producător, care să facă acadele cu spirale mai strălucitoare – ar schimba lucrurile în bine.

Şi, când vârsta de optzeci de ani se apropia, au apărut primii (şi singurii) tăi vizitatori, dar nu chiar cei la care te-ai fi aşteptat. Păreau promițători atunci când s-au ivit dintre trunchiurile copacilor, clipind surprinşi din ochi, şi au nimerit în luminişul unde se găsea căsuța ta.

Şi fata, şi băiatul erau sexy, cu figurile lor nemâncate şi şirete, cu expresia aceea vigilentă şi flămândă pe care o vezi uneori la copiii care nu au dus lipsă de bătaie. Aveau piercinguri şi tatuaje. Şi erau – iar asta era o satisfacție chiar şi mai mare – hulpavi. Băiatului nu părea să-i pese că glazura pe care şi-o îndesa cu pumnul în gură era evident amestecată cu clei. Fata sugea seducător (cu lascivitatea caricaturală a fetelor care au învățat lucruri mai degrabă din filme decât din proprie experiență) o acadea stacojie.

Băiatul a spus, cu gura plină de glazură şi clei:

— Salut, mamaie, care-i treaba?

Fata nu făcea altceva decât să-i zâmbească puştiului, cu limba lipită de acadea, de parcă era deştept şi amețitor de periculos, de parcă era un rebel, un erou.

Şi ce anume te aşteptai să facă cei doi tineri psihopați, cei doi copii bătuți, după ce ți-au mâncat jumătate din casă fără cea mai vagă expresie de uimire sau măcar de simplă politețe? Te-a surprins că ți-au devalizat casa, că au trecut din cameră în cameră, mâncând tot ce le venea la mână şi oprindu-se când şi când să facă mişto de bijuteriile pe care le găseau (ea, cu perlele tale la gât: „Mama are şi ea perle ca astea, cum ți se pare că îmi stă cu ele?") sau de vaza care ți-a rămas când a murit bunica ta şi în care băiatul a făcut pipi îndelung şi zgomotos? Ai crezut cumva că la urmă n-o să se plângă că aici pare să nu fie nimic de mâncare în afară de dulciuri şi că lor le trebuie şi nişte proteine?

Ai avut, poate, un sentiment de uşurare când te-au luat pe sus (deja nu mai cântăreai aproape nimic) şi te-au azvârlit în cuptor? Ți s-a părut neaşteptat, dar cumva corect – ca o undă de satisfacție, ca şi cum soarta s-a împlinit într-un final –, când au trântit uşa în urma ta?

Efectul Jack

ici nu vorbim despre un băiat deştept. Nu e genul de băiat pe care te poți baza că n-o să uite să-şi ducă mama la şedința de chimioterapie sau să închidă ferestrele când plouă.

Darămite să-l rogi să vândă vaca atunci când el şi mama lui nu mai au nici un ban şi vaca e singura avere care le-a mai rămas.

Vorbim despre un băiat care nici nu pleacă bine de acasă cu ultimul bun al mamei lui, că îi şi vinde vaca unui străin pe un pumn de boabe de fasole. Individul pretinde că sunt boabe fermecate şi asta, pare-se, îi e de-ajuns lui Jack. Nici măcar nu întreabă ce soi de vrajă se presupune că îndeplinesc. Poate că o să se transforme în şapte soții frumoase pentru el. Poate că o să se transforme în cele şapte păcate capitale şi o să zumzăie în jurul lui tot restul vieții.

Jack nu e sceptic. Jack nu prea le are cu întrebările. Jack e băiatul care spune: „Uau, frate, fasole fermecată, ce tare!”.

Băieții ca Jack nu sunt puțini. Sunt băieți care preferă promisiunile nebuneşti şi probabilitățile infime, care

insistă că sunt născuți pentru a reuşi. Au o idee grozavă pentru un scenariu – nu mai au nevoie, ştiți voi, decât de cineva care să-l scrie. Fac pe DJ-ii la petreceri, cu convingerea că, mai devreme sau mai târziu, acolo o să intre, ca din întâmplare, un patron de club şi o să-i angajeze să mixeze pentru mulțimi. Renunță la şcoala de meserii pentru că îşi dau seama, după un semestru sau două, că e o cale sigură spre o viață de ratat – mai bine să trăiască în camerele lor de copii, temporar fără loc de muncă, până dau peste ei faima şi prosperitatea.

Se supără mama lui Jack când băiatul se întoarce țanțoş acasă, întinde mâna şi îi arată ce a primit pe vacă? Ba bine că nu.

— Cu ce am greşit, cu toate sacrificiile pe care le-am făcut, toate cinele pe care le-am încropit din nimic şi din care eu abia dacă am gustat, de am reuşit să te cresc aşa de nepăsător şi iresponsabil? Poți să-mi explici, te rog frumos?

E Jack dezamăgit de imaginația modestă a mamei lui, de lipsa ei de tărie în fața încercărilor vieții, de încrederea ei nestrămutată în precauția cumpătată, sărăcăcioasă, care n-a dus-o absolut nicăieri? Ba bine că nu.

— Pe bune, mamă, uită-te şi tu la casa asta. Tu nu ştii că economia e un soi de moarte? Gândeşte-te şi tu. De

când a murit tata, de ce n-a mai venit nimeni pe-aici? Nici măcar Hank Nehalitu'. Nici măcar Willie Tolomacu'.

Jack nu vrea şi nici n-are nevoie să-i audă răspunsul, cu toate că ea îi răspunde tăcută în sinea ei.

„Îl am pe băiatul meu frumos, văd în fiecare dimineaţă umerii lui tineri şi puternici aplecaţi deasupra chiuvetei. De ce mi-aş dori dinţii îngălbeniţi ai lui Hank Nehalitu' sau corpul anemic şi adus de spate al lui Willie Tolomacu'?"

Şi totuşi fiul ei a vândut vaca pe un pumn de boabe de fasole. Mama lui Jack azvârle boabele pe fereastră şi îl trimite la culcare cu burta goală.

În general, basmele sunt moralizatoare. În varianta mai sumbră a acestui basm, şi mama, şi fiul mor de foame.

Morala ar fi: mamelor, încercaţi să fiţi realiste când e vorba de imbecilii voştri de fii, indiferent cât de şmechereşte vă zâmbesc sau cât de înduioşător îşi scutură pletele aurii. Dacă le clădiţi o imagine romanţată, dacă insistaţi pe calităţi care le lipsesc vizibil, dacă persistaţi în dorinţa oarbă ca fiul pe care l-aţi crescut să fie înţelept şi să vă ajute la bătrâneţe... să nu vă miraţi dacă o să descoperiţi că v-aţi prăbuşit pe podeaua din baie şi aţi ajuns să petreceţi toată noaptea acolo, pentru că el a ieşit la o băută cu prietenii şi nu s-a întors decât în zori.

Dar nu asta este povestea cu Jack şi vrejul de fasole.

Povestea asta vrea să spună următoarele: încredeți-vă în străini. Credeți în magie.

În *Jack şi vrejul de fasole* străinul nu a mințit. A doua zi, dis-de-dimineață, Jack se trezeşte cu fereastra de la dormitor acoperită de o plantă cățărătoare. Se uită la frunzele cât nişte farfurii şi la trunchiul gros cât al unui stejar. Întinde gâtul şi constată că vrejul de fasole e atât de înalt, încât dispare în nori.

Deci da. Investiți în terenuri în deşert, acolo unde cu siguranță o să se construiască în curând o autostradă. Implicați-vă de la început în sistemul revoluționar de oprire a îmbătrânirii, inventat de unchiul vostru. În fiecare săptămână dați jumătate din banii de piață pe bilete de loterie.

Jack, fiindcă aşa e el, nu pune întrebări şi nici nu se gândeşte dacă e o idee bună să se cațăre pe vrejul de fasole.

Ajuns în vârful vrejului, dincolo de plafonul de nori, se trezeşte în fața castelului unui uriaş, construit pe un banc de nori mai pufoşi decât restul. Castelul e de un alb orbitor şi o idee cam tremurător, de parcă ar fi făcut din concentrat de nori, de parcă o ploaie zdravănă l-ar putea transforma într-o clipă într-o uriaşă băltoacă sidefie.

Fiindcă aşa e el, Jack se duce fără să ezite direct la uşa gigantică, de culoarea zăpezii. În definitiv, cine nu s-ar bucura să-l vadă?

Înainte să apuce să bată la uşă, îşi aude numele rostit de o voce atât de diafană, încât ar putea foarte bine să fie vântul care a învățat să sune a „Jaaaaack”.

Din vânt se întrupează o fată de nori, o fecioară a cețurilor.

Ea îi spune lui Jack că uriaşul care trăieşte în castel l-a omorât cu mulți ani în urmă pe tatăl lui Jack. Uriaşul l-ar fi omorât şi pe Jack, care era doar un bebeluş, dar mama lui s-a rugat de el cu atâta înflăcărare, strângând copilul la sân, încât uriaşul l-a cruțat, cu condiția ca ea să nu-i dezvăluie niciodată adevărata cauză a morții tatălui său.

Poate că din cauza asta mama lui l-a tratat mereu de parcă era o comoară, speranța însăşi.

Fecioara cețurilor îi spune lui Jack că tot ce are uriaşul îi aparține de drept lui. Apoi se face nevăzută la fel de iute ca fumul de țigară.

Jack însă, fiindcă aşa e el, socotea deja că tot ce posedă uriaşul – sau oricine altcineva – i se cuvine. Şi, oricum, nu crezuse niciodată pe bune povestea aia cu tatăl lui care s-a îmbolnăvit de dizenterie în timpul unei călătorii de afaceri în Brazilia.

Bate la uşă, pe care o deschide nevasta uriaşului. Nevasta s-ar putea să fi fost cândva frumoasă, dar acum nu se mai vede nici urmă din asta. Părul i s-a rărit, capotul îi e pătat. E la fel de şleampătă şi măcinată de griji ca mama lui Jack, doar că în versiunea înaltă de şaişpe metri.

Jack o anunță că e flămând, că vine dintr-un loc în care nu i se oferă ce-i trebuie.

Nevasta uriaşului, care numai rareori are parte de musafiri, se bucură să vadă un copil-bărbat miniatural la uşa ei. Îl invită înăuntru, îi oferă micul dejun, dar îl previne că, dacă vine bărbatul ei acasă, o să-l mănânce el pe Jack la micul dejun.

Rămâne Jack acolo, în ciuda avertismentului? Sigur că rămâne. Apare uriaşul pe neaşteptate? Ba bine că nu.

Tună din imensitatea holului:

Fe fi fo fum,
Miroase-a sânge de englez.
De-o fi viu sau de-o fi mort,
Îl mănânc pe pâine copt.

Nevasta uriaşului îl ascunde pe Jack, unde credeți?, chiar în cratița în care bărbatul ei are de gând să-l

gătească. Abia apucă să pună capacul la loc, când uriaşul intră cu paşi greoi.

Uriaşul e corpolent, dar bine făcut, bubuitor, strident şi periculos în felul în care sunt golanii de prin baruri sau orice alt personaj care în teorie e comic (poartă tunică de piele şi pantaloni colanți), dar de fapt sunt cât se poate de amenințători, pur şi simplu pentru că sunt îndeajuns de tâmpiți şi îndeajuns de beți încât să facă rău cu adevărat, pur şi simplu pentru că rațiunea nu înseamnă nimic pentru ei şi li se pare cât se poate de justificat să reacționeze la o remarcă vag jignitoare omorând un om cu tacul de biliard.

Uriaşa îşi asigură bărbatul că îi miroase boul pe care i l-a gătit pentru prânz.

Serios?

Acum intrăm pentru scurt timp în registrul farsei. Nu avem altă opțiune.

URIAŞUL: Ştiu cum miroase un bou. Şi ştiu şi cum miroase sângele de englez.

URIAŞA: Ei bine, ăsta e alt soi de bou. E aromat.

URIAŞUL: Ce?

URIAŞA: E nou-nouț. Se găseşte şi bou Lacrimi de Prințesă. Se găseşte şi bou Invidia Reginei celei Rele.

Îi serveşte boul. Un bou întreg.

URIAŞUL: Mie mi se pare un bou ca oricare altul.

URIAŞA: Poate că n-o să mai iau din soiul ăsta.

URIAŞUL: Nu e nimic în neregulă cu boul obişnuit.

URIAŞA: Dar puțină variație, din când în când...

URIAŞUL: Te laşi fraierită prea uşor.

URIAŞA: Ştiu. Nimeni n-o ştie mai bine ca mine.

După ce uriaşul şi-a mâncat boul, îi porunceşte nevestei să-i aducă pungile cu aur, ca să poată face socoteala zilnică. E un ritual care îi aduce aminte că şi azi e la fel de bogat ca ieri şi ca acum două zile şi îl linişteşte.

Odată ce se lămureşte că nu-i lipseşte nimic, îşi pune mulțumit capul gigantic pe masă şi cade într-un somn adânc, sforăitor, cum i s-ar întâmpla oricui după ce tocmai a mâncat un bou.

Şi ăsta e semnalul pentru ca Jack să iasă din cratiță, să înhațe pungile cu aur şi să-şi ia tălpăşița.

Tot ăsta ar fi semnalul pentru ca nevasta uriaşului să-şi resusciteze căsnicia. Ăsta ar fi momentul să urle „Hoțul!” şi să pretindă că e prima dată când dă cu ochii de Jack.

Pe înserat ar fi putut să stea la masă alături de soțul ei, râzând amândoi şi ținând fiecare câte un testicul de-al lui Jack în vârful unei scobitori înainte să-l bage în gură. Şi-ar fi putut spune unul altuia: E destul. E destul că sunt

bogați şi că trăiesc împreună pe un nor, că îmbătrânesc în tovărăşie, că nu îşi doresc nimic mai mult decât au deja.

Cu toate astea, nevasta uriaşului pare să accepte că e o idee bună să-i fie jefuit bărbatul.

Cunoaştem cu toții astfel de cupluri. Cupluri care poartă război de zeci de ani, care par să creadă că dacă într-un final, într-o bună zi, unul va putea să-i demonstreze celuilalt că s-a înşelat – s-a înşelat profund, până la sânge –, atunci o să fie exonerați şi eliberați. Colectarea probelor şi găsirea dovezilor pot să ocupe o viață întreagă.

Jack şi mama lui, de-acum înstăriți (mama lui Jack a investit aurul în obligațiuni şi proprietăți imobiliare), nu se mută într-un cartier mai bun. Nu pot să abandoneze vrejul de fasole. Aşa că îşi reconstruiesc casa. Şapte şemineuri, tavane până la cer, piscină interioară, piscină exterioară.

Continuă să locuiască împreună, mama şi fiul. Jack nu iese cu fete. Cine ştie câte fete şi câți băieți se furişează pe uşile glisante de sticlă seara, după ce mama a coborât pe fundul lacului ei personal, ajutată de nişte votcă Absolut şi nişte Clonopin?

Jack şi mama lui o duc bine. Mai ales dacă ținem cont că nu demult ajunseseră la ultima vacă.

Dar, după cum bine ştim, niciodată nu avem destul. Nu contează cât avem de mult.

Jack şi mama lui tot nu au un card American Express negru. Nu au avion particular. Nu dețin o insulă.

Aşa că Jack se caţără încă o dată pe vrejul de fasole. Bate pentru a doua oară la uşa impunătoare din nori.

Uriaşa îi deschide iar. Pare să nu-l recunoască pe Jack – şi e drept că nu mai e îmbrăcat în haine ieftine, de parazit social, în pantalonii strâmți şi tricoul din material sintetic pe care le-a şutit din mall. Acum poartă numai haine Marc Jacobs. Are o tunsoare care a costat exorbitant de mult.

Şi totuşi. Oare uriaşa chiar crede că la uşa ei a apărut alt băiat, mai bine îmbrăcat, dar cu acelaşi zâmbet şiret şi acelaşi păr blond-auriu, chiar dacă mai bine tuns?

În definitiv, există o tendință bine-cunoscută de a continua să ne sabotăm căsniciile, fără să renunțăm vreodată la ele. Şi mai e ceva. Mai e atracția pe care o exercită hoțul tânăr care te jefuieşte şi pe urmă coboară de pe norul tău. S-ar putea să-l iubeşti pe băiatul ăsta cu o iubire visătoare şi fără speranță. S-ar putea să-i iubeşti lăcomia şi narcisismul, să-i oferi ceea ce ție nu-ți stă în putință: nepăsarea, obrăznicia şi un devotament față de sine atât de pur, încât se apropie de sfințenie.

Astfel că scenariul se derulează încă o dată. De data asta, când tâmpitul de golan de şaişpe metri apare de pe hol devreme şi pe neaşteptate, cu acelaşi „Fe fi fo fum”, uriaşa îl ascunde pe Jack în cuptor.

Nu ne trebuie un doctorat ca să înțelegem câte ceva despre felul cum cochetează cu ideea de a-l mânca pe Jack.

Al doilea schimb de replici între uriaş şi uriaşă – cel în care el spune că simte miros de sânge de englez şi ea îl asigură că nu e decât juncanul pe care i l-a gătit la prânz – e prea absurd chiar şi pentru o farsă.

Să ne imaginăm atunci o conspirație inconştientă între bărbat şi nevastă. El ştie că aici e ceva în neregulă. Ştie că ea ascunde ceva – sau pe cineva. Să ne imaginăm că preferă o nevastă capabilă de înşelătorie, o nevastă care e în stare şi de lucruri mai interesante decât corvezile casnice şi o fidelitate arțăgoasă şi plictisită.

De data asta, după ce din juncan nu mai rămân decât oasele, uriaşul cere să i se aducă găina care face ouă de aur. Şi, o clipă mai târziu, iat-o: o pasăre premiată, cât se poate de regală şi de pătrunsă de propria importanță. Stă în fața uriaşului pe picioarele ei albăstrui, cu ghearele bine înfipte în masă, şi, cu un cotcodăcit triumfător, mai ouă un ou de aur.

Pe care uriaşul îl ridică şi îl studiază. E la fel ca în fiecare zi. Sunt mereu la fel. Uriaşului însă nu i-a pierit pasiunea pentru propria comoară, pe care o studiază cu acelaşi interes, şi nici pentru puiul de somn de după prânz, cu faţa pe tăblia mesei, în aburii de respiraţie ce miros a juncan şi cu un mic lac de salivă ce se scurge pe masă.

Jack iese din nou (de data asta din cuptor) şi o şterge cu găina. Uriaşa îl priveşte din nou cum fură averea şi bucuria bărbatului ei. Iubeşte din nou răutatea lui Jack, acest derbedeu mărunt, îmbrăcat acum în blugi de două sute de dolari. Îl invidiază pentru cât e de rapace, de nesătul. Ea, care s-a delăsat cu totul, care nu face altceva decât să pregătească mâncare, să spele vasele şi să bântuie, fără vreun scop anume, dintr-o încăpere în alta. Ea, care descoperă o stranie bucurie în prezenţa cuiva atât de hrăpăreţ, de nepăsător şi lipsit de suflet.

Ne surprinde să aflăm că, după vreun an, Jack urcă încă o dată pe vrejul de fasole?

De-acum lui şi mamei sale nu le-a mai rămas nimic de cumpărat. Au maşină cu şofer, au avion particular, sunt proprietarii unei mici insule – altminteri nelocuite – din

Antile, unde au construit o casă, cu angajați care stau acolo tot anul, în aşteptarea singurei lor vizite anuale.

Cu toate astea, vrem mereu mai mult. E drept că unii dintre noi vor mai mult decât alții, dar toți vrem mereu mai mult din... ceva. Mai multă iubire, mai multă tinerețe, mai mult...

La a treia vizită Jack decide să nu-şi forțeze norocul cu uriaşa. De data asta se furişează prin spate.

Îi găseşte pe uriaş şi pe uriaşă neschimbați, deşi s-ar părea că au fost nevoiți să mai strângă cureaua, dat fiind că au rămas fără aur şi fără găina fermecată. Castelul s-a dizolvat pe ici, pe colo: prin spărturile din pereții de nori intră soarele. Prânzul zilnic, constând dintr-un animal întreg, e mai degrabă o antilopă sau o capră sălbatică ațoasă, cu un gust cam neplăcut, departe de boul sau juncanul îngrăşați şi fragezi din vremurile bune.

Şi totuşi obiceiurile mor greu. Uriaşul îşi devorează animalul, scuipă coarnele şi copitele şi cere să i se aducă ultima comoară care i-a mai rămas: o harpă fermecată.

Harpa e o pradă de cu totul alt rang. Cine ştie care îi e valoarea de piață? Nu e deloc simplu. Nu e vorba de monede sau ouă de aur. Şi ea e făcută din aur, dar nu e aşa de prozaică cum sunt banii propriu-zişi.

E o harpă ca oricare altă harpă – cu coarde, consolă, coloană şi cuie –, dar capul sculptat e al unei femei. E ceva mai mic decât un măr, mai degrabă sever decât frumos şi mai aproape de Atena decât de Venus a lui Botticelli. Şi poate să cânte singură.

Uriaşul îi ordonă harpei să cânte. Harpa îi face pe plac. Cântă o melodie necunoscută jos, pe pământ, o muzică ce emană din nori şi din stele, un cântec ce evocă mişcările astrelor, muzica sferelor, exact ce s-au străduit din greu să aproximeze compozitori ca Bach şi Chopin, dar care, nefiind din lumea asta, nu poate fi produsă de instrumente de lemn sau de alamă, nu poate fi născută de atingerea sau suflarea omenească.

Sunetul harpei îl ajută pe uriaş să adoarmă. Ca în fiecare zi, capul gargantuesc ia contact zgomotos cu tăblia mesei.

Oare ce o gândi uriaşa când Jack se apropie tiptil şi înhață harpa? „Iarăşi? Glumeşti. Chiar vrei să ne iei şi ultima comoară?”

E oripilată sau uşurată – sau şi una, şi alta? Simte oare un extaz al pierderii totale? Sau poate că i-a ajuns şi o să pună în sfârşit capăt voracității lui Jack?

N-o să ştim niciodată. Pentru că în cele din urmă nu uriaşa, ci harpa e cea care protestează. În timp ce Jack se îndreaptă spre uşă, harpa strigă:

— Stăpâne, ajută-mă, mă fură!

Uriaşul se trezeşte, se uită nedumerit în jur. A visat. Sau chiar asta e viața lui, bucătăria lui, nevasta lui istovită şi acră?

Până să se ridice şi s-o ia pe urmele lui Jack, acesta a traversat deja câmpul de nori şi a ajuns pe vârful vrejului de fasole, ținând strâns harpa, care strigă după ajutor.

Începe o cursă pe vrejul de fasole, spre pământ. Pe Jack îl încurcă faptul că trebuie să țină harpa – e nevoit să coboare cu o singură mână –, dar uriaşului îi e mult mai greu să se descurce pe vrej, care pentru el e subțire şi instabil ca funia din sala de sport pe care era obligat să urce atunci când era doar un băiețel singuratic şi plângăcios.

Când se apropie de pământ, Jack o strigă pe maică-sa şi-i cere să-i aducă un topor. Are noroc: azi nu e chiar beată. Vine în fugă cu toporul. Jack taie vrejul când uriaşul e încă sus, ca un vultur care se roteşte în căutare de iepuri.

Vrejul cade ca un baobab. Uriaşul se izbeşte atât de tare de pământ, încât trupul i se scufundă în sol, se înfige

la trei metri adâncime şi lasă un crater în formă de uriaş în mijlocul lanului de porumb.

Într-un fel, e un final plin de compasiune. În definitiv, ce îi mai rămăsese după ce banii şi găina şi harpa s-au dus?

Jack a pus ca groapa cu uriaşul să fie umplută chiar peste trupul acestuia, dar, dintr-o pornire milostivă, care nu-i stă în fire, a poruncit să se planteze un crâng de liliac peste locul de odihnă al uriaşului. Dacă l-ai privi de sus, ai observa că are forma unui om gigantic, cu braţele şi picioarele răşchirate: un om înţepenit într-o postură stranie de capitulare voluptuoasă.

Jack şi mama lui prosperă. În rarele momente în care îşi pune întrebări despre sine, Jack îşi aminteşte ce i-a spus cu ani în urmă fecioara cețurilor. Uriaşul a comis o crimă. Jack a avut dreptul, încă din pruncie, la tot ce deținea uriaşul. Asta liniştește conştiința adolescentină care creşte timid în sufletul lui Jack pe măsură ce înaintează în vârstă.

Mama lui Jack a început să colecționeze poşete (prețuieşte mai ales geanta Murakami Cherry Blossom în ediție limitată de la Louis Vuitton) şi să se vadă cu prietenele la prânzuri care uneori se prelungesc până la

patru sau cinci după-amiaza. Jack face uneori rost de fete şi băieți din oraşele învecinate, uneori îi închiriază, dar mereu aranjează ca aceştia să sosească în secret, seara târziu. După cum bine ştim, Jack nu e chiar cel mai isteț băiat din lume, dar e destul de şiret ca să priceapă că singura care o să-l adore veşnic, fără să cârtească, e mama lui, că dacă vreunuia dintre băieții sau fetele care îl vizitează li s-ar permite să rămână, atunci crizele de frustrare inexplicabilă şi criticile n-ar întârzia să apară.

Găina, căreia nu-i pasă decât de ouăle pe care le face, produce câte unul în fiecare zi şi îşi duce traiul mulțumită în cotețul ei de beton cu pază permanentă, pentru că încercarea lui Jack de a obține exterminarea tuturor vulpilor din zonă s-a dovedit zadarnică.

Numai harpa e nărăvaşă şi îndurerată. Numai harpa priveşte cu dor pe fereastra camerei în care stă, o cameră care dă spre crângul de liliac plantat peste trupul îngropat al uriaşului. Harpa, care de mult n-a mai scos nici un sunet, visează la vremurile când trăia pe un nor şi cânta o muzică atât de frumoasă, încât numai uriaşul era demn s-o audă.

Otrăvit

Această seară ai vrut.

Iar astă-seară nu cred că mai vreau.

De ce, mai exact?

E ciudat. Nu crezi că e măcar puțin ciudat? Iar eu, cum să zic, am cam început să mă plictisesc.

Când te-ai răzgândit, mai exact?

Nu m-am răzgândit. Bine, m-am plictisit să mă prefac că nu m-am plictisit.

E din cauza glumei ăleia cu mărul de azi, din piață? Te-a supărat?

Evident că nu. Nu crezi că m-am obişnuit deja cu glumele cu mere?

Mi-ai spus mereu că-ți place. Deci ai mințit?

Nu. Sau n-a fost chiar o minciună. Cred că mi-a plăcut pentru că îți place ție aşa de tare. Dar se pare că în seara asta chiar nu vreau.

Asta e un pic cam umilitor, nu crezi? Pentru mine, vreau să zic.

Nu. Am făcut-o pentru că te iubesc. Când iubeşti pe cineva, faptul că îl faci fericit te face şi pe tine fericit.

Chiar dacă ți se pare ciudat. Chiar dacă ți se pare dezgustător.

Nu am spus dezgustător. „Ciudat” şi „dezgustător” nu sunt sinonime.

Nu te-ai plictisit s-o faci pentru piticanii.

Nu erau piticanii. Erau *pitici*. Nu ştiu de ce refuzi să pricepi diferența.

Pardon. Îmi pare rău. E un transfer emoțional.

Expresia asta ai luat-o de la psihiatru. Ştii măcar ce înseamnă?

Îmi pare rău de *pitici*. Ştiu că îi iubeai.

Sau îmi plăcea că mă iubeau ei pe mine. N-am fost niciodată întru totul sigură.

Crezi că ar trebui să-i mai invităm?

Pentru că data trecută a fost aşa de distractiv?

N-aş spune că *n-a* fost distractiv. Ție aşa ți s-a părut?

A trebuit să-i ridici ca să-i pui pe scaunele noastre. Lingurile noastre erau pentru ei cât nişte cazmale. Să nu-mi spui că ai uitat detaliile astea.

Încercam să fiu drăguț. Încercam să fiu o gazdă bună. La dracu', i-am lăsat fără dragostea vieții lor. Ți s-a părut că eram într-o postură confortabilă în seara aia?

Nu. Încercai să fii generos cu ei. Ştiu asta. Zău că o ştiu.

Bine. Zece minute. Doar zece, bine?

Pentru tine chestia asta e foarte importantă, aşa-i că da?

Te rog, nu mă trata de sus.

Poți să-mi spui ce-aş putea să zic ca să nu te jignesc?

Pentru mine e important. Da, bine, sunt un pic, infinitezimal jenat că e aşa. Dar n-am ce face.

Spune-mi ceva ce-ți place la mine.

Ei, zău aşa.

Şi fii foarte explicit.

Bine. Îmi place chestia pe care o faci cu gura când te concentrezi. Cum îți strângi buzele, aproape că ți le muşti, dar nu tocmai, e pur şi simplu... o strâmbătură, ceva total involuntar, te reprezintă întru totul.

Mai spune-mi.

Îmi place la nebunie să mă trezesc înaintea ta, pentru că atunci când te trezeşti, ai o expresie de uluire pură, de parcă nu-ți vine să crezi că eşti... unde eşti. Mă dă complet peste cap. De-aici îmi vin erecțiile alea de dimineață.

Bine. Zece minute.

Eşti sigură?

Te deranjează că îmi place să te fac fericit?

Deci zece minute.

Bine, merg până la douăşpe. Pentru tine.

Te ador.

Dar fii atent cu capacul, bine?

Nu sunt întotdeauna atent cu capacul?

Ba da. Pe cuvânt că nu ştiu de ce am spus-o.

Stai bine? E comod?

Da. E comod.

Crezi că...?

Ce?

Acum mă simt cumva ca un ticălos.

Spune-mi şi gata.

Crezi că ai putea să-ți încrucişezi mâinile un pic mai jos? Cum ar veni, direct peste sâni?

Mm-hm.

Aşa. Perfect. Nici că se poate ceva mai perfect.

Acum o să închid ochii. Mă decuplez.

Doamne, eşti superbă.

Uneori mi-aş dori să te pot privi. Cum mă priveşti.

Şi mie mi-ar plăcea. Dar n-ar fi...

Sigur că n-ar fi.

Uită-te la pielea ta. Uită-te la buzele tale. Uită-te la pleoapele tale ca nişte petale de flori.

Acum mă opresc din vorbit. Poți să laşi capacul.

Sunt cel mai norocos bărbat din lume.

Nu mai spun nimic. Mă decuplez.

Douăşpe minute, maximum. Promit.

Şşş.

Douăşpe minute fix. Promit. Îți mulțumesc că faci asta, ştiu că nu mai vorbeşti. Dar, ce să zic, mulțumesc. E important pentru mine, zău că e. În regulă. Douăşpe minute şi dup-aia te sărut. Pe urmă comandăm ceva de mâncare, bine? Sau putem ieşi în oraş, cum vrei tu. Poate

mergem la un film. Dar îți mulțumesc pentru astea douăşpe minute. Adică uită-te numai la tine. Într-un somn de moarte. Înainte ca eu să fi existat măcar. Pentru tine, vreau să zic. Când eram, bine, aşa îmi place mie să cred, când eram doar un vis pe care îl visai, când eram doar o premoniție, când eram perfect pentru că nu existam, când eram o simplă posibilitate şi – sper că nu sună ciudat – când tu erai neprihănită şi complet stranie şi cea mai perfectă şi mai frumoasă făptură pe care o văzusem vreodată. Vreau să zic, înainte să ridic capacul şi să te sărut pentru prima oară.

Laba de maimuță

Să luăm familia White, una modestă, dar fericită. O familie relativ fericită. Sunt numai trei: mama, tatăl şi fiul. Fiul lucrează la o fabrică din zonă. Poate e supărat că

trebuie să-şi susțină şi părinții, poate îl înfurie nopțile lipsite de sex sau se întreabă cum ar fi o tinerețe fără chefuri şi infracțiuni mărunte, poate îl necăjesc anumite beteşuguri provocate prematur de munca pe care o face (genunchiul care îi dă de furcă, nodul dureros de la baza coloanei), deşi are abia douăzeci şi doi de ani, dar nu zice nici pâs. Nu s-a născut nici în locul, nici în vremurile în care fiii îşi luau rămas-bun de la părinți cu un sărut, îşi mustrau cu blândețe mama care îşi ştergea lacrimile cu batista şi plecau să-şi trăiască viața.

Familia White locuieşte într-o căsuță, deşi nu e vorba de genul acela de locuință rânduită, cu acoperiş de stuf, la care te gândeşti de obicei când auzi cuvântul „căsuță". Stă într-o rână undeva într-o depărtare noroioasă, bătută de vânturi. Familia White n-a prea avut de ales.

Cu toate astea, nu se ciondănesc între ei. Nu le sare țandăra de la micile probleme domestice. Locuința igrasioasă şi înghesuită sau drumul care e impracticabil o jumătate de an din cauza noroiului li se par lucruri inevitabile şi se consolează cu vagi idei despre cum ar fi putut să fie şi mai rău (deşi e greu de spus ce ar însemna „mai rău"). Nu-i auzi niciodată spunând „De ce te-am lăsat să mă aduci aici?" sau „Nu mai mori odată, ca să scap de-aici?".

Musafirul care soseşte într-o seară ploioasă nu este un străin, nu e tocmai un străin – dar straniu este. E un vechi prieten de-al domnului White, un bărbat care în tinerețe avea (mai mult decât domnul White) o înclinație spre fapte nebuneşti şi sfidătoare. Aşa cum se întâmplă cu unii băieți care o caută cu lumânarea, până la urmă s-a înrolat în armată. A fost plecat cu îndatoriri militare mai bine de două decenii, cel mai recent în India. Şi-a petrecut ultimii douăzeci de ani cu casca pe cap, taciturn, apărând Imperiul pe tărâmuri scăldate în superstiții, binecuvântări, blesteme şi acte de magie neagră, care de regulă sunt înşelătorii, dar din când în când sunt... poate nu neapărat adevărate, dar nici tocmai înşelăciuni.

Musafirul le aduce un cadou: laba retezată a unei maimuțe, care, pretinde el, are puterea de a îndeplini trei dorințe.

Soții White nu prea ştiu cum să reacționeze la un asemenea dar. Nu că le-ar strica trei dorințe – una singură ar fi să aibă bogății fără număr. Dar zău aşa! Chestia asta oribilă şi zbârcită, cu degete moarte, maronii-negricioase, strânse pumn? S-ar părea că vechiul prieten al domnului White şi-a pierdut mințile, ceea ce nu e tocmai surprinzător la cineva care a umblat prin locuri stranii şi îndepărtate.

Şi totuşi ar fi nepoliticos să o refuze, nu-i aşa?

Domnul White ia în mână laba de maimuță şi e uimit şi îngrozit când o simte zvâcnind aproape imperceptibil în contact cu palma lui.

Dar, înainte să apuce să țipe, musafirul o înşfacă. Spune cu o voce tremurândă că era pe cale să comită o fărădelege. Nu a fost în stare să scape el însuşi de laba de maimuță şi s-a gândit că poate să se elibereze oferind-o unei familii sărace şi nevinovate...

Soții White îl privesc cu gura căscată. Ce-ar putea spune?

Musafirul le spune că deplânge ziua în care privirea obosită i-a căzut pe laba de maimuță.

Cu un gest de hotărâre dementă, o azvârle în foc.

Domnul White o recuperează la fel de rapid, pârlindu-şi vârfurile degetelor. Comportamentul prietenului lui îl stinghereşte. Îl asigură că un dar e un dar. Îi spune că a avut dintotdeauna o atracție pentru obiectele exotice şi că ele nu se găsesc prea des pe-acolo pe la ei.

Musafirul, tras la față şi cu o expresie îngrozită, de şobolan prins în capcană, se îndreaptă împleticindu-se spre uşă. Înainte de a-şi lua rămas-bun, îi avertizează pe soții White să nu-i ceară cumva labei de maimuță să le îndeplinească vreo dorință şi îi imploră ca, în cazul în care

se simt totuşi ispitiți să-i ceară ceva, să îşi limiteze pe cât posibil dorințele la lucruri de bun-simț.

Şi dispare pe uşă. Îl înghit ploaia şi noaptea.

Mama şi fiul nu întârzie să dea verdictul. Izbucnesc în hohote de râs.

„Dorințe de bun-simț? Te rugăm, dă-ne un făraş nou? Eşti drăguță să ne scapi de gândacii din cămară?”

Domnul White rămâne tăcut. Închide uşa, prin care ploaia năvăleşte ca un roi de viespi.

Ar putea jura că a simțit cum laba s-a chircit în clipa când i-a fost dată. Dar acum o ține din nou în mână şi e inertă ca moartea însăşi.

Domnul White abia dacă reuşeşte să bâiguie o explicație nedesluşită în apărarea bietului om:

— A fost vătămat de prea multe lucruri stranii şi întunecate, voi nu l-ați cunoscut când eram tineri...

Doamna White înşfacă laba de maimuță, mormăie nişte incantații inventate şi spune:

— Aş vrea...

Se opreşte. Se preface că nu vrea nimic (ea, care spală vasele într-o oală veche de fier şi face pe dracu-n patru să scoată foc din lemne ude).

— Aş vrea două sute de lire, spune într-un final, căci două sute de lire e suma pe care o mai datorează pentru căsuță.

Cu două sute de lire, vizuina asta igrasioasă şi întunecoasă, cu tavane scunde, ar putea fi a lor.

Ar fi greu de imaginat o dorință mai de bun-simț decât asta.

Nu se întâmplă nimic. Nu apare nici un teanc de bancnote în zaharniță, nu se aude nici un zornăit de monede pe horn.

Se duc cu toții la culcare.

După ce domnul şi doamna White s-au instalat sub plapumă, doamna White nu se întreabă – chiar înainte de a adormi – de ce s-a măritat cu un bărbat care avea s-o aducă, după modesta lor nuntă din sat, într-un loc ca ăsta. (Ar fi trebuit oare să-şi dea seama atunci când el şi-a făcut apariția la ceremonie în costumul mâncat de molii al tatălui său şi când a insistat că o trăsură e o cheltuială fără rost?) Domnul White, care are somnul agitat, nu se întreabă în sinea lui, în timp ce se învârte de pe o parte pe alta, încercând să găsească o poziție prielnică somnului, cum de şi-a ales o soție atât de lipsită de ambiție şi de imaginație. Nu se întreabă de ce i-ar trece prin minte, fie şi în glumă, ideea de a fi proprietarii cocioabei ăsteia.

A doua zi, dis-de-dimineață, fiul pleacă la muncă. Spre seară soseşte un reprezentant al fabricii ca să-i anunțe pe domnul şi doamna White că a avut loc un accident. Fiul lor a fost înhățat de maşinăria la care lucra, de parcă ar fi fost materia primă a nu ştiu cărui produs din carne sfârtecată, aşchii de oase şi tendoane rupte, din sânge împroşcat, care s-a făcut într-o clipă, sub ochii celorlalți muncitori, din roşu, negru.

Reprezentantul fabricii etalează cu profesionalism compasiunea cuvenită. Ştie că pentru o asemenea pierdere nu există despăgubiri. Dar proprietarii fabricii au totuşi obiceiul să despăgubească familiile oamenilor care se întâmplă să fie prinşi uneori în maşinării. Nu e mult, ştiu şi ei asta, totuşi compania este gata să le ofere părinților băiatului următoarea sumă...

Nu mai e nevoie, desigur, să vă spun care e suma.

Şi nici nu trebuie să vă mai spun – în orice caz, nu în detaliu – despre mama înnebunită de durere a băiatului, cea care formulase dorința, despre faptul că într-o seară târzie, la câteva zile după ce tot ce mai rămăsese din fiul ei a fost închis într-un coşciug (cadavrul nu a fost expus), iar coşciugul a fost îngropat în cimitirul plin de buruieni,

femeia ia laba de maimuță şi strigă în camera goală, în zgomotul ploii de afară:

— Adu-l înapoi.

Nu se întâmplă nimic.

Nu se întâmplă nimic imediat.

Durează câteva ore până când soții White, care de-acum se duseseră la culcare, aud zgomotul paşilor care se apropie de afară. Dar nu le ia decât câteva secunde ca să-şi dea seama că paşii au o încetineală calculată, par că se târşâie, ca şi cum înaintează fără ca talpa ghetei să se ridice de la pământ, aşa că fiecare pas e un chin, o alunecare prin zloată, şi abia apoi poate fi vorba de următorul pas.

Înțeleg amândoi în acelaşi timp. E cale lungă de la cimitir.

Doamna White se repede în jos pe scările înguste, cu domnul White în urma ei.

— S-a întors băiatul! declară ea.

Domnul White abia e în stare să răspundă:

— S-a întors *ceva*.

Cadavrul sfârtecat, ființa compusă de-acum din oase sfărâmate şi o mască zdrobită în loc de față (ființa care cândva alergase chicotind după o minge de cauciuc, care

patinase veselă cu prietenii pe heleşteie înghețate) s-a întors. Chiar acum intră scârțâind pe poarta grădinii.

A fost chemat. Mai recunoaşte încă lumina din fereastră.

Şi exact când doamna White se chinuie să tragă zăvorul, domnul White ia laba de maimuță. E gata să strige:

— Fă-l să dispară!

Totuşi nu spune nimic. Ştie ce ar trebui să facă. Dar nu suportă gândul că nevasta lui o să deschidă uşa şi n-o să găsească nimic altceva decât vântul. Nu e sigur că o să poată suporta durerea şi furia pe care ea o să le proiecteze asupra lui când o să se întoarcă din uşa goală.

Aşa că domnul White rămâne în mijlocul încăperii, ținând strâns în mână laba de maimuță, în timp ce nevasta lui deschide larg uşa şi privesc amândoi ce stă în prag, dinaintea lor, aşteptând să fie primit înăuntru.

De-acum trăiesc deja împreună, toți trei, de mai bine de un an. Peste zi creatura stă tolănită în fotoliul tapițat, lângă focul de lemne ude, ce abia pâlpâie. Când vine noaptea, se deplasează singură sus, fără să scoată un cuvânt, păşind greoi pe fiecare treaptă, şi rămâne în camera sa (e imposibil de spus dacă doarme sau nu) până se face din nou dimineață, când îşi reia locul lângă vatră.

Cu toate astea, e fiul lor. Ce a mai rămas din el. Soții White au tapetat pereții salonaşului cu toate fotografiile vechi pe care le-au găsit: fiul lor micuț, în costum de fâş, zâmbind larg dintr-un vârtej de fulgi albi suflați de vânt, fiul lor adolescent, posomorât şi cu papion, pozând pentru fotograful şcolii, fiul lor zâmbind încordat alături de fata total nepotrivită (solidă, cu privire vicleană şi moravuri uşoare, care acum e nevasta bețivă a măcelarului din oraş) pe care a invitat-o la primul lui dans.

Soții White ard tămâie ca să acopere mirosul. Când vine primăvara, umplu casa cu liliac şi trandafiri.

Domnul şi doamna White duc, pe cât posibil, o versiune a vieții lor de dinainte. Glumesc şi deapănă amintiri. Doamna White face în fiecare vineri câte o tocană de oaie, deşi creatura nu mai trebuie şi nici nu vrea să mănânce.

De regulă priveşte în gol, spre focul chinuit, dar uneori, când se leagă câte o conversație, când mama sau tata îl întreabă dacă nu mai vrea o pernă sau dacă îşi mai aminteşte excursia pe care au făcut-o cu ani în urmă la lacul acela de munte, ridică ce i-a mai rămas din cap şi îşi fixează asupra lor singurul ochi lăptos şi opac, cu o expresie nu atât de ură, cât de confuzie. Ce fărădelege a comis? E drept, temnicerii lui sunt amabili, se străduiesc

să-i ofere tot confortul, dar de ce îl țin aici, ce anume a făcut de-a greşit atât de rău?

Zilele se transformă în nopți şi nopțile în zile. Nimic nu se schimbă nici în casă şi nici afară, unde cerul plumburiu şi crengile goale ale copacilor se reflectă în bălțile de pe drum.

Totuşi efortul pe care îl presupune continuarea vieții în lumea asta schimbată ajunge să se observe. Seara doamnei White i se întâmplă – şi nu doar o dată – să se întrebe visătoare ce s-o fi ales de Tom Barkin, bărbatul cu care ar fi putut să se mărite, iar faptul că „ar fi putut să se mărite" nu înseamnă altceva decât că a fost şi ea (cum precizează domnul White) una dintre cele vreo zece fete cu care Tom Barkin flirta fără ruşine pare mai degrabă să-i întărească decât să-i alunge convingerea că a ratat o posibilitate. În cele din urmă domnul White îi spune că nu-i place, că de fapt nu i-a plăcut niciodată obiceiul ei de a fluiera prin casă în timp ce-şi vede de treburi, dar pe urmă îşi dă seama că faptul că ea încetează, supusă, dar înciudată, naşte o tăcere încordată, mai rea decât fluieratul. Domnul White nu mai înghite fără comentarii costița prost prăjită. Băile lui cam rare nu mai sunt însoțite de asigurarea că nu e nimic în neregulă cu mirosul natural al unui bărbat. Tot mai des doamna White

îi suportă poveştile cu o privire goală, de plictiseală nedisimulată.

Creatura care stă cu ochii țintă la buştenii ce ard fumegând pare să nu bage de seamă nimic.

Domnul şi doamna White îşi repetă: acesta este totuşi fiul lor. Îi rămân alături, aşa cum se cuvine. Măcar aşa au şi ei ceva pe post de virtute. El a venit pe lume la dorința lor – şi nu doar o dată, ci de două ori.

Şi astfel focul rămâne viu. În fiecare vineri se găteşte tocană. Vizitatorii ocazionali sunt ținuți la distanță – soții White pretind că sunt pur şi simplu prea ocupați ca să primească musafiri zilele astea. Mai intervin însă şi momente când doamna White îşi imaginează cât de uşoară i-ar fi viața dacă inima şubredă a domnului White l-ar trimite pe lumea cealaltă şi ar arunca-o pe ea în universul mult mai simplu al văduviei, unde nimănui nu-i pasă dacă fluieri sau cum prăjeşti costița, unde mirosul acru, înțepător, al domnului White s-ar risipi, unde nu s-ar mai aştepta nimeni de la ea să se prefacă amuzată necontenit de aceeaşi poveste. Intervin şi momente când domnul White îşi imaginează că soția lui fuge cu Tom Barkin, care de-acum e bătrân şi şi-a pierdut jumătate din dinți, dar încă mai flirtează cu fetele, ce fug îngrozite de el. Asta ar face-o vinovată de adulter şi nimeni nu l-ar condamna

dacă s-ar încăpățâna să-şi trăiască singurătatea plin de o voioşie neabătută. Ar trezi compasiune. Poate că nişte cunoştințe s-ar aventura chiar să exprime opinia – multă vreme înăbuşită – că, aşa cum cred toți cei din sat, domnul White ar fi putut face o alegere mai bună. Şi există prin zonă câteva văduve relativ tinere, care nu par să fie din soiul ăla care strâmbă din nas la mirosurile bărbăteşti şi care ar aprecia o poveste antrenantă şi bine spusă.

S-ar zice că totul ar fi mai simplu dacă ar fi mai puțini în casă.

Toți cei trei membri ai familiei White ştiu exact unde e ținută laba de maimuță: pe raftul de sus al bufetului, lângă castronul crăpat. Nici unul dintre ei nu uită, nu uită nici o clipă, că mai are o dorință de îndeplinit.

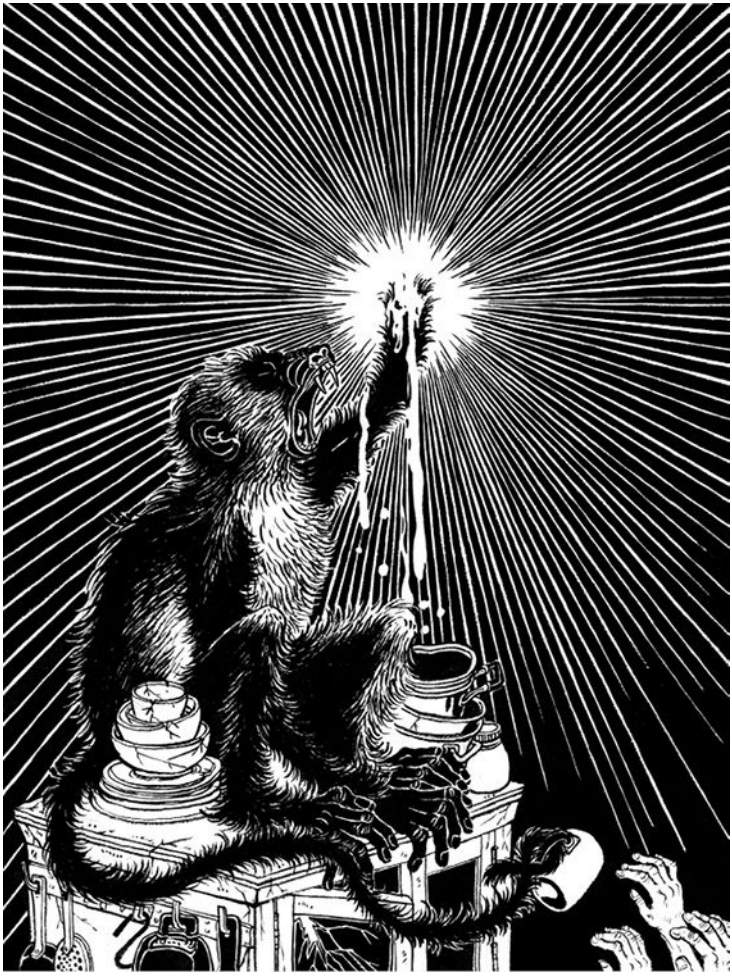

Omulețul

um ar fi să ai un copil?

Dacă ai avea un copil, slujba ta ar însemna mai mult decât să supraviețuiești diferitelor perioade nebunești din preajma sărbătorilor și să te întrebi cât de nebună o să fie doamna Witters de la Financiar în oricare zi din an. Ar însemna să faci rost de pantofiori minusculi și de jucării cu sfoară, să mergi la controale la dentist, să cotizezi la un fond pentru colegiu.

Casa fără nimic deosebit la care te întorci în fiecare seară? Ar fi viitoarea casă de vis a cuiva. Ar fi – peste decenii – locul pe care cineva o să și-l amintească întotdeauna, un loc unde găsești alinare și sprijin, un loc ale cărui încăperi devin mai mari și mai grandioase în lumina glorioasă a amintirilor. Atunci canapeaua asta, lămpile alea, cumpărate în grabă și considerate destul de bune pentru moment (par să fie tot aici și peste ani de zile), ar deveni legendare pentru cineva.

Imaginați-vă un moment în care vă doriți un copil cum nu vă amintiți să vă fi dorit vreodată ceva.

Totuşi a avea un copil nu e totuna cu a comanda o pizza. Cu atât mai mult dacă eşti un pitic slut, a cărui ocupație, dacă ai fi nevoit să spui o ocupație, ar fi... Ce-ai zice că eşti? Gnom? Spiriduş? Agențiile de adopții au reținеri şi când e vorba de *doctori* şi *avocați* în caz că sunt necăsătoriți şi au peste patruzeci de ani. Aşa că hai, încearcă să adopți un bebeluş – tu, un gnom de două sute de ani.

O iei un pic razna – încerci să te calmezi, în unele nopți îți reuşeşte mai bine decât în altele – la gândul că la cei mai mulți oameni copiii pur şi simplu... apar. Pam-pam-pam. Un singur act de iubire şi, nouă luni mai târziu, acesta dă rod, la fel de inconştient şi fără noimă cum răsare o brânduşă din bulb.

Una e să fii invidios pe bogăție, pe frumusețe sau alte daruri care par să le fi fost oferite altora, nu şi ție, de cineva necunoscut, însă care, fără discuție, există. Cu totul alta e să tânjeşti la ceva care stă la îndemâna oricărui bețiv şi oricărei barmanițe care se acuplează preț de trei minute într-un colț întunecos al unui bar oarecare, igrasios şi depravat.

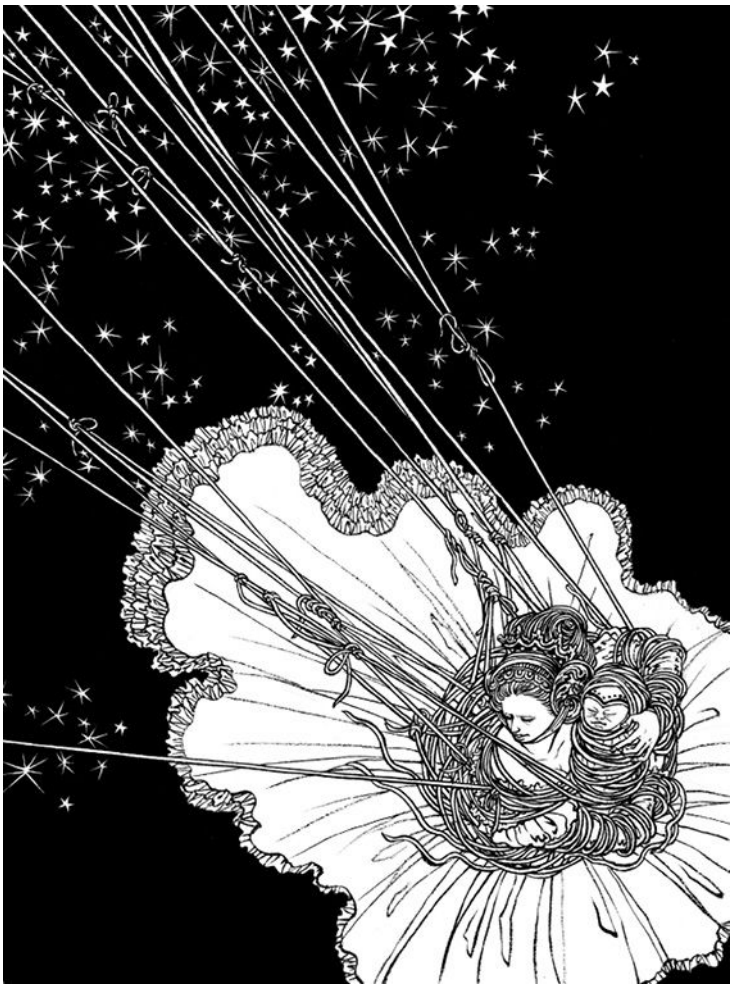

Aşadar, când auzi zvonul, ciuleşti urechile. Un morar sărăcit oarecare, a cărui afacere se duce de râpă (micii posesori de mori, cei care macină manual, sunt pe cale de dispariție – făina şi mălaiul lor costă de două ori mai mult decât ce macină corporațiile, iar în produsele firmelor mari

nu găseşti pietricelele care ajung în sacii de făină, indiferent cât ai fi de atent), un bărbat care nu are nici asigurare de viață, nici investiții, şi care nu a pus deoparte bani de pensie (i-a trebuit fiecare bănuț ca să mențină moara în funcțiune).

Acel bărbat i-a spus regelui că fiica lui poate să toarcă fire de aur din paie.

Probabil că morarul s-a simțit împins să facă asta. Probabil s-a gândit că are nevoie de o afirmație atât de sfruntată dacă vrea să atragă atenția regelui.

Presupui (cum şi tu îți doreşti să devii părinte, preferi să crezi că alți părinți sunt zdraveni la cap) că el speră ca, dacă reuşeşte să-şi aducă fiica la palat, dacă reuşeşte să găsească o cale ca ea să-l întâlnească pe rege, regele să fie atât de orbit de pasiune (oare nu consideră orice tată că fiica lui e irezistibilă?), încât o să uite de povestea absurdă cu transformarea paielor în aur imediat ce privirea o să-i cadă pe paloarea gingaşă a gâtului fetei, imediat ce ea o să-i zâmbească în felul acela, imediat ce regele o să audă tonul de clarinet al vocii ei delicate, dar surprinzător de sonore.

Se pare că morarul nu e în stare să-şi închipuie câte fete cu gâtul ca laptele şi zâmbete ruşinoase a întâlnit deja regele. Ca majoritatea taților, i se pare de neconceput că

fiica lui ar putea să nu fie chiar atât de specială, că o fi ea încântătoare şi amuzantă şi isteață, dar nu într-atât încât să le mănture pe toate celelalte candidate.

Morarul, un biet tată care-şi iubeşte excesiv fiica, nu s-a aşteptat nici o clipă că fata o să fie închisă într-o cameră plină cu paie şi că o să i se ordone ca până dimineață să le toarcă pe toate în fire de aur, aşa cum aproape nici un tată nu se aşteaptă ca fiica lui să nu fie curtată de băieți sau să fie respinsă de universități sau să fie maltratată de un bărbat cu care până la urmă se mărită. Asemenea noțiuni nu există în orizontul de posibilități paterne.

Şi ăsta nu e lucrul cel mai rău.

Regele, căruia nu-i place deloc să fie luat de prost – chiar urăşte chestia asta –, anunță din pragul uşii pivniței pline de paie că, dacă până dimineață fata nu le-a transformat pe toate în aur, o să pună să fie executată.

Ce? Stați o clipă...

Morarul începe să mărturisească, să cerşească iertare. A glumit doar. Ba nu, a păcătuit prin trufie, voia ca fiica lui să-l întâlnească pe rege, îşi făcea griji pentru viitorul ei, adică, Maiestate, doar nu vă gândiți să o *omorâți*...

Regele îi aruncă morarului o privire glacială, îşi pune gărzile să-l scoată afară şi se retrage, încuind uşa în urma lui.

Aici intervii tu.

Te tragi dintr-un neam cu mulți vrăjitori mărunți. De multe generații, ai tăi au fost capabili să aducă ploaia, să exorcizeze demoni, să găsească verighete pierdute.

Nimeni din familie – cel puțin nu în ultimele câteva secole – nu s-a gândit să-şi câştige pâinea din asta. Nu e ceva... respectabil. Miroase a disperare. Şi – fiindcă aşa merge treaba cu vrăjile şi incantațiile – nu te poți baza sută la sută pe rezultat. E o artă, nu o ştiință. Cine vrea să-i dea banii înapoi fermierului care a rămas sărac lipit în mijlocul câmpului pârjolit? Cine vrea să le spună „Îmi pare rău, de cele mai multe ori funcționează" celor doi bătrânei care încă mai aud râsete de sub saltea, care încă mai văd cum tacâmurile sar de pe masă şi zboară prin cameră?

Când auzi povestea fetei care, zice-se, ar putea transforma paiele în aur (e pe buzele tuturor celor din regat), nu te gândeşti imediat „Asta ar putea fi calea prin care să fac rost de un copil". Ar fi un raționament din prea mulți paşi aproape pentru oricine, iar tu, chiar dacă ai o inimă puternică şi intenții înflăcărate, nu eşti tocmai genul care gândeşte foarte mult. Tu acționezi mai mult din instinct. Aşadar, instinctul e cel care-ți spune „Ajut-o pe fată, s-ar putea să iasă ceva bun din asta". Poate pur şi simplu pentru că tu – şi numai tu – ai ceva să-i oferi. Tu,

care niciodată n-ai avut prea multe de oferit fetelor care au trecut pe lângă tine râzând alături de iubiții lor şi lăsând în urmă dâre de parfum – parfum şi pudră şi o precipitare a aerului în locul unde s-au aflat până de curând.

Să torci fire de aur din paie e ceva care deocamdată îți depăşeşte puterile, dar nu e neapărat imposibil de învățat. Există texte străvechi. Mai e şi mătuşa ta, Farfalee, care e mai bătrână chiar decât unele din acele texte, dar, din câte ştii, încă mai trăieşte. E singura cu adevărat talentată din toată cohorta ta de jerpeliți, care sunt în stare mai degrabă să facă şobolanii să vorbească în flamandă sau să scoată gândaci din budinca de Crăciun a altora.

În castele e uşor de pătruns. Cei mai mulți nu ştiu asta. Cei mai mulți le cred fortificate şi de necucerit. Dar, de nenumărate generații, castelele au fost transformate şi remodelate iar şi iar. A fost regele copil, cel care a insistat să se construiască pasaje secrete, cu găuri prin care să tragi cu ochiul, ascunse în ochii portretelor străvechi. A mai fost şi regele paranoic, cel care a pus să se sape tunele de evacuare lungi de kilometri întregi, ce duceau spre păduri, străduțe şi cimitire.

Însă când te întrupezi în încăperea plină de paie, fata e surprinsă şi impresionată. Asta nu are nici o legătură cu magia. Totuşi câştigi deja credibilitate.

Şi înțelegi din prima clipă de ce morarul a crezut că şmecheria lui ar putea să meargă. Fata e o adevărată frumusețe, uşor atipică, aşa cum sunt majoritatea marilor frumuseți. Are pielea netedă şi fără pori, ca porțelanul roz-pal, nasul e puțin, dar doar puțin mai lung decât ar trebui, ochii căprui, aproape negri, sunt depărtați, cu gene negre, şi mai că tremură de curiozitate şi profunzimi.

Se uită fix la tine. Nu spune nimic. Începând din dimineața asta, propria viață i-a devenit o necunoscută (ei, care mai ieri cosea saci pentru grâne şi mătura boabele de porumb căzute pe podea), aşa încât apariția bruscă a unui omuleț diform şi ciung, ceva mai înalt de un metru şi cu bărbia lungă ca un nap, nu pare decât o altă întâmplare dintr-un lung şir de improbabilități.

Îi spui că ai venit să o ajuți. Ea îți mulțumeşte înclinând din cap. Te pui pe treabă.

La început nu merge bine. Paiele trecute prin roata de tors ies pe partea cealaltă tot paie, fărâmițate şi îndoite.

Totuşi refuzi să intri în panică. Repeți în tăcere vraja pe care ai învățat-o de la mătuşa Farfalee (care a ajuns nu mai mare decât un bursuc, cu ochi albi şi goi şi cu

degetele subțiri şi țepene ca nişte țurțuri). Te concentrezi: e crucial să crezi în ce faci. Unul din motivele pentru care oamenii obişnuiți sunt incapabili de magie e pur şi simplu acela că stau prost cu credința.

Şi în cele din urmă... da. Primele câteva fire abia dacă sunt poleite cu aur, arată ca nişte relicve erodate, dar în următoarele e mai mult aur decât pai şi nu trece mult până când roata de tors scoate pe bandă fir după fir de paie de aur pur, cu o culoare profundă – nu galbenul tăios pe care îl are uneori aurul, ci un galben înmuiat în roz, uşor incandescent în camera luminată de torțe.

Amândoi – tu şi fata – vă uitați ca vrăjiți cum mormanele de paie se împuținează şi valuri de paie de aur se împrăştie pe podeaua de piatră. Pentru tine experiența se apropie cel mai tare de dragoste, de ce înseamnă să faci dragoste: tu la roata de tors, cu fata în spatele tău (cu gândurile în altă parte, ea îşi aşază delicat mâna pe umărul tău), privind amândoi, la fel de uluiți, cum se toarce aur din paie.

Când totul se termină, fata spune:

— Domnul meu.

Nu eşti sigur dacă se referă la tine sau la Dumnezeu.

— Mă bucur că am putut să-ți fiu de folos, răspunzi. Acum ar trebui să plec.

— Lasă-mă să-ți ofer ceva.

— Nu e nevoie.

Şi totuşi fata îşi scoate de la gât un şirag de mărgele şi ți le întinde. Sunt granate, ieftine şi probabil vopsite, deşi în camera asta, în clipa asta, în lumina palidă care emană din toate paiele de aur, sunt de un roşu închis la fel de puternic ca sângele care țâşneşte din inimă.

Spune:

— Mi le-a dat tata când am împlinit optsprezece ani.

Îți pune şiragul la gât. Intervine un moment uşor penibil când mărgelele ți se agață în barbă, dar fata le ridică şi vârfurile degetelor ei îți ating în treacăt fața. Şiragul de mărgele îți cade pe piept. Acolo unde, dacă ai fi un om normal, s-ar afla pieptul.

— Îți mulțumesc, spune fata.

Te înclini şi pleci. Te vede cum te strecori pe uşița secretă, care nu are nici balamale, nici clanță – una din multele comandate de regele paranoic, demult răposat.

— Asta nu e magie, râde ea.

— Nu, răspunzi tu. Dar uneori magia înseamnă să ştii unde e uşa secretă şi cum s-o deschizi.

Şi, spunând asta, dispari.

Auzi zvonul a doua zi, în timp ce te plimbi pe la marginea oraşului, purtând şiragul de granate sub cămaşa pătată din lână.

Fata a reuşit. A tors fire de aur din paie.

Cum a reacționat regele? Fă-o din nou diseară, într-o cameră şi mai mare, cu de două ori mai multe paie.

Glumeşte. Nu?

Nu glumeşte. În definitiv, ăsta e regele care a dat o lege ce impune să li se pună pantaloni câinilor şi pisicilor, care a decretat râsul prea zgomotos o infracțiune ce se pedepseşte. Dacă e să dai crezare zvonurilor, se pare că a fost molestat de tatăl lui, fostul rege. Dar aşa spun oamenii mereu, nu-i aşa, când vor să explice un comportament inexplicabil.

Seara o faci din nou. De-acum torsul merge ca uns. În timp ce învârți roata, faci şi nişte giumbuşlucuri pentru fată. Torci o vreme cu o singură mână. Torci cu spatele la roată. Torci cu ochii închişi.

Ea râde şi bate din palme. Râsul ei e sonor, de intensitate joasă, ca sunetul unui clarinet.

De data asta, când termini, fata îți dă un inel. Şi el e ieftin – din argint, cu o fărâmă de diamant aproape invizibilă.

Ea spune:

— A fost al mamei mele.

Ți-l pune pe degetul mic. Se potrivește cu greu. Rămâi o vreme cu ochii la mâna ta, care nu e nicidecum o imagine plăcută, are încheieturile noduroase și unghiile îngroșate și îngălbenite. Dar iat-o totuși: mâna ta, cu inelul ei pe unul dintre degete.

Te strecori afară din cameră fără să spui nimic. Te temi că, orice ai spune, ar fi prea din inimă, ar fi stânjenitor.

A doua zi...

Așa. Ultima cameră plină cu paie, din nou de două ori mai mare. Regele promite că asta e ultima, dar insistă asupra acestei a treia și ultime demonstrații de alchimie. Crede, pare-se, că valoarea stă în grupurile de trei, ceea ce ar explica cele trei turnuri țipătoare și inutile pe care le-a plantat pe zidurile castelului, cei trei sfătuitori pe care nu-i ascultă niciodată, cele trei parade anuale care nu comemorează nimic anume, ci doar îl omagiază pe el.

Și...

Regele a anunțat că, dacă fata reușește și de data asta, o ia de nevastă, o face regină.

Asta e răsplata? Căsătoria cu un bărbat care ar fi pus să ți se taie capul dacă n-ai fi fost în stare să faci nu unul, ci trei miracole?

Cu siguranță fata o să refuze.

Te duci încă o dată la castel şi o faci din nou. S-ar zice că ar trebui să fie deja rutină, că o să vezi paiele aurii adunându-se pe podea, lucirea lor dogoritoare, dar, cumva, se pare că simpla repetiție nu face lucrurile să meargă de la sine. E, într-o mică măsură (sau cel puțin aşa îți imaginezi), ca atunci când eşti îndrăgostit, ca atunci când te minunezi din nou, în fiecare dimineață, de faptul aparent banal că iubita ta e acolo, în pat, lângă tine, că dintr-o clipă în alta o să deschidă ochii şi că, în fiecare dimineață, chipul tău e primul pe care îl vede.

Când ai terminat, fata spune:

— Mă tem că nu mai am nimic să-ți dau.

Eziți. Îți dai seama, uluit, că îți mai doreşti ceva de la ea. În ultimele două nopți ți-ai spus că şiragul de mărgele şi inelul sunt nişte minunății, totuşi nişte dovezi de mulțumire lipsite de importanță, că ai făcut ce ai făcut doar ca să-i vezi expresia de recunoştință pe chip.

Aşadar, e surprinzător că în această ultimă noapte nu vrei să pleci nerăsplătit. Că îți doreşti, cu o disperare care

te enervează, încă o amintire, încă un talisman, încă o dovadă. Poate pentru că ştii că nu o s-o mai vezi niciodată.

— N-ai de gând să te măriți cu el, aşa-i? spui tu.

Fata îşi lasă privirea în podeaua plină de fire împrăştiate de paie aurite.

— Aş fi regină, răspunde ea.

— Dar ai fi măritată cu el. Cu bărbatul care te-ar fi omorât dacă nu-i dădeai ce voia.

Fata înalță capul şi te priveşte.

— Tata ar putea trăi cu mine la palat.

— Şi totuşi. Nu poți să te măriți cu un monstru.

— Tata ar trăi la castel. Doctorii regelui ar avea grijă de el. E bolnav. Praful de la grâne îți intră în plămâni.

Eşti la fel de surprins ca şi ea când te auzi spunând:

— Promite-mi că atunci mi-l dai mie pe întâiul tău născut.

În loc de răspuns, ea doar clipeşte uluită din ochi.

Şi totuşi ai spus-o. Acum n-ai încotro, trebuie să mergi mai departe. Spui:

— Lasă-mă să-l cresc eu pe întâiul tău născut. O să fiu un tată bun. O să-l învăț magie, o să-l învăț să fie generos şi să ierte. Regele n-o să aibă prea multe de oferit în privințele astea, nu crezi?

— Dacă refuz, o să mă dai de gol? spune ea.

Oh.

Nu vrei să te cobori până la şantaj. Regreți că ai pus întrebarea asta şi habar n-ai cum să-i răspunzi. N-ai da-o de gol niciodată. Dar eşti extrem de sigur că o să fii în stare să salvezi copilul încă nenăscut, care, fără ajutorul tău, va fi molestat de tatăl lui (căci bărbații care au fost molestați în copilărie ajung să le facă acelaşi lucru copiilor lor, nu-i aşa?) şi o să ajungă şi el, la rândul lui, un rege capricios şi pus pe pedepse, care o să ordone să se facă parade fără nici o noimă, turnuri încă şi mai țipătoare şi cine ştie ce altceva.

Ea ia tăcerea ta drept un răspuns afirmativ. Da, o s-o dai de gol dacă nu-ți promite copilul.

Spune:

— Bine atunci. Îți promit să-ți dau întâiul meu născut.

Ai putea să-ți retragi cuvintele. Ai putea să-i spui că a fost o glumă, că niciodată nu i-ai lua copilul unei femei.

Dar descoperi – surpriză! – că îți place această capitulare a ei, acest acord neputincios venit din partea celei mai recente întrupări a tuturor fetelor care nu ți-au acordat niciodată nimic, nici măcar o privire curioasă.

Bun venit de partea întunecată a dragostei.

Pleci din nou fără nici un cuvânt. Totuşi de data asta nu e de teama stânjenelii. De data asta e din cauză că eşti

lacom şi ruşinat, din cauză că îți dorești copilul, ai nevoie de el, şi totuşi în clipa asta nu te mai suporți, nu mai poți rămâne acolo, să te bucuri de puterea pe care o ai asupra ei.

Are loc nunta regală. Dintr-odată fata asta din popor, această fiică de morar, e o celebritate. Dintr-odată chipul ei apare pe orice, de la flamuri la căni de cafea vândute ca suvenire.

Şi chiar arată ca o regină. Paloarea ei luminoasă, ochii ei negri şi inteligenți sunt nişte trăsături cât se poate de regale.

Un an mai târziu, când se naşte băiețelul, mergi la palat.

Te-ai gândit s-o laşi baltă – sigur că te-ai gândit –, dar după toate nopțile albe în care te-ai întrebat cum va fi viața ta de acum încolo, după întoarcerea la singurătatea şi lipsa de speranță, de-acum amplificate, în care ai trăit de un an încoace (au fost unii care au încercat să-ți vândă brelocuri şi medalioane cu chipul fetei, bănuind, de ce nu, că eşti şi tu un potențial cumpărător – tu, care porți pe sub cămaşă şiragul de granate, care porți pe deget inelul de argint)...

Nu poți s-o laşi baltă după cât te-ai torturat singur pe tema limitărilor trupului şi chipului tău. Până la nopțile acelea cu torsul, nici o altă fată nu ți-a permis să te apropii îndeajuns de ea cât să-şi dea seama că nu duci lipsă de inteligență şi farmec şi compasiune, să-şi dea seama că şi tu ai putea fi râvnit, că ai putea fi curtat, cu condiția să nu fii...

Nici mătuşa Farfalee şi nici cel mai vechi şi mai respectat dintre texte nu au cea mai vagă idee cum să transforme un spiriduş într-un bărbat răpitor, cu spatele drept. Mătuşa Farfalee ți-a spus pe tonul jos şi hârâit care a fost cândva o voce că magia are şi ea limitele ei. Carnea, ți-a zis ea, s-a dovedit constant, de-a lungul secolelor, vulnerabilă la durere, dar niciodată, nici măcar în mâna celor mai puternici vrăjitori, n-a putut fi îmbunătățită.

Mergi la palat.

Nu e greu să obții o audiență la rege şi regină. Una dintre tradiții, un obicei atât de vechi şi de profund împământenit, încât nici regele nu îndrăzneşte să-l abolească, spune că în fiecare miercuri toți cetățenii care vor să intre în sala tronului şi să-şi spună păsul o pot face după ce regele şi-a luat soție.

Nu eşti primul la rând. Aştepți după o femeie tânără şi corpolentă, care raportează că în regiunea ei un sabat de

vrăjitoare face caprele să meargă pe picioarele dinapoi şi să ţopăie prin casă de parcă ar fi a lor. Aşteptţi după un bătrân care se plânge de noua taxă impusă tuturor locuitorilor mai vârstnici de optzeci de ani şi care nu e altceva decât modalitatea prin care regele îşi însuşeşte ceea ce altfel ar ajunge la urmaşii supuşilor lui.

În timp ce stai la rând, vezi că regina te-a observat.

Arată cât se poate de firesc pe tron. Seamănă perfect cu imaginea ei de pe flamuri, căni şi brelocuri. Te-a observat, dar expresia de pe chip nu i se schimbă deloc. Îi ascultă cu obişnuita atenţie prefăcută pe femeia ale cărei capre se aşază la masă ca să ia cina cu membrii familiei şi pe bărbatul care nu vrea să-i fie sustrasă averea înainte să moară. E lucru ştiut că aceste audienţe la rege şi regină nu au niciodată vreun rezultat. Cu toate astea, oamenii vor să vină şi să fie ascultaţi.

În timp ce aştepţi, îl observi pe tatăl fetei, morarul (fostul morar), aşezat alături de ceilalţi curteni, cu tricorn şi guler de hermelină. Priveşte coada de supuşi veniţi să ceară câte ceva cu aerul ofensat al unei mătuşi văduve, cu o expresie de superioritate şi evlavie sentimentală – el, bărbatul până nu demult falit, care a pariat pe viaţa fiicei lui şi întâmplarea face că, datorită ţie, a câştigat.

Când îți vine rândul, faci o reverență în fața regelui şi a reginei. Regele ia notă că eşti acolo cu tradiționala înclinare din cap şi cu gândurile în altă parte. Capul ar putea foarte bine să-i fie tăiat în marmură. Ochii îi sunt albaştri ca gheața sub marginea coroanei bătute cu nestemate. Pare că e deja, încă din timpul vieții, versiunea cioplită în piatră ce va fi aşezată pe sarcofagul lui.

Spui:

— Regina mea, cred că ştiți de ce am venit.

Regele îi aruncă soției sale o privire dezaprobatoare. Pe fața lui nu se citeşte nici urmă de întrebare. Ignoră de la bun început posibilitatea că s-ar putea să nu fie nimic. Se întreabă doar ce anume o fi făcut ea.

Regina încuviințează din cap. Nu poți să-ți dai seama ce-i trece prin minte. Se pare că în anul care s-a scurs a învățat să afişeze o expresie de opacitate regală pe care nu o deținea pe vremea când torceai aur din paie pentru ea.

Spune:

— Vă rog să vă mai gândiți.

Nu ai de ce să te mai gândeşti. Poate că ai fi fost dispus să te mai gândeşti înainte să ajungi în fața lor, a monarhului tiranic şi ignorant şi a fetei care a acceptat să se mărite cu el.

Îi spui reginei că s-a făcut o promisiune. Şi nu mai spui nimic altceva. Ea aruncă o privire către rege şi, pentru o clipă, nu-şi poate ascunde nervozitatea care o trădează pe fiica morarului din ea.

Se întoarce din nou spre tine. Spune:

— E un moment delicat, nu-i aşa?

Eziți. Te copleşesc emoții contradictorii. Înțelegi foarte bine situația în care se află. Îți pasă de ea. Eşti îndrăgostit de ea. Probabil că tocmai intensitatea lipsită de speranță a acestui sentiment te stârneşte să rămâi ferm pe poziții, să-i refuzi refuzul – ei, cea care, pe de o parte, a avut un succes spectaculos şi, pe de altă parte, a consimțit la o căsnicie care cu siguranță este, în cel mai bun caz, rece şi violentă. Nu poți să te îndupleci şi să pleci pur şi simplu din sală. Nu te poți coborî într-atât.

În definitiv, ei nu-i pasă de tine. Nu eşti decât un ins care i-a făcut cândva o favoare. Nici măcar numele nu ți-l ştie.

Şi asta îți dă ideea să-i propui un compromis.

Îi spui că are la dispoziție trei zile să-ți afle numele, în spiritul obsesiei soțului ei pentru cifra trei. Dacă reuşeşte asta, dacă în următoarele trei zile poate să-ți ghicească numele, înțelegerea cade.

Dacă nu poate...

Sigur că asta nu o spui cu voce tare, dar dacă nu poate, o să-i creşti copilul într-un luminiş din pădure. O să-l înveți pe băiat denumirile ştiințifice ale copacilor şi numele secrete ale animalelor. O să-l ajuți să deprindă arta compasiunii şi a răbdării. Şi o să vezi în el anumite trăsături de-ale ei – ochii adânci şi întunecați sau, poate, nasul aristocratic, uşor proeminent.

Regina încuviințează din cap. Regele se încruntă. Nu poate totuşi să pună nici un fel de întrebări, nu aici, nu cu toți supuşii aliniați în fața lui. Nu poate să pară derutat, manipulat sau prost informat.

Faci încă o reverență şi părăseşti sala tronului cu spatele drept, atât cât îți permite coloana sucită.

N-o să ştii niciodată ce s-a petrecut între rege şi regină odată ce au rămas singuri. Speri că ea a mărturisit totul, insistând că un jurământ, odată făcut, nu mai poate fi desfăcut. Chiar mergi până-ntr-acolo încât să-ți imaginezi că vorbeşte în apărarea ta, pentru că i-ai oferit o posibilă cale de scăpare.

Suspectezi totuşi că încă se simte în pericol, că nu poate fi sigură că soțul ei o va ierta pentru că l-a lăsat să creadă că transformase singură paiele în aur şi că, odată ce îi dăruise un moştenitor, regele se putea lipsi de ea. Şi astfel, odată luată la întrebări, a inventat, probabil, o...

poveste cu farmece şi blesteme, o născocire în care tu, un spiriduş hidos, porţi toată vina.

Îţi pare rău că nu te cuprinde o furie mai pură la ideea unei asemenea posibilităţi. Ai prefera să nu simţi nici un fel de compasiune – nici măcar un strop – pentru ea din pricina încurcăturii în care s-a vârât singură.

Deci asta e dragostea. Asta e experienţa de care ai fost străin atâta vreme: această furie amestecată cu înţelegere, această dorinţă simultană de admiraţie şi victorie.

Ai vrea ca situaţia să ţi se pară mai neplăcută. Sau cel puţin la fel de neplăcută cum este de fapt.

Regina trimite mesageri de-a lungul şi de-a latul regatului, ca să încerce să-ţi afle numele. Tu ştii bine cât de inutil e. Trăieşti într-o căsuţă scobită într-un copac, în adâncurile pădurii, pe unde n-a trecut niciodată vreun călător ori vreun plimbăreţ. Prieteni nu ai, iar rudele tale nu numai că trăiesc foarte departe, dar sălaşele lor sunt cel puţin la fel de tăinuite ca al tău (să ne gândim doar la micuţa grotă a mătuşii Farfalee, la care nu se poate ajunge decât înotând douăzeci de metri pe sub apă). Nu apari în nici o evidenţă. Nu ai semnat niciodată nimic.

Te întorci la castel şi a doua zi, şi ziua următoare. Regele are o figură criminală (oare ce poveste i s-o fi spus?), în timp ce regina face tot felul de încercări.

Althalos? Borin? Cassius? Cedric? Destrain? Fendrel? Hadrian? Gavin? Gregory? Lief? Merek? Rowan? Rulf? Sadon? Tybalt? Xalvador? Zane?

Nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu şi nu.

Pare promițător.

Dar apoi, în noaptea celei de-a doua zile, faci greşeala fatală. O să te întrebi după aceea: Ce m-o fi apucat să fac focul în fața căsuței, apoi să cânt şi să dansez? În momentul respectiv părea ceva inofensiv şi erai atât de fericit, atât de sigur pe tine. Te-ai trezit singur în salonaşul tău, gândindu-te unde ar trebui să aşezi pătuțul, întrebându-te cine o să te învețe cum se pune un scutec, imaginându-ți fețişoara copilului care se uită în ochii tăi şi spune „Tată”.

E prea mult să stai acolo aşa, singur. E prea puțin. Te repezi afară, în întunericul pădurii, unde nu se aud decât bâzâitul insectelor şi țipetele îndepărtate ale bufnițelor. Faci un foc. Îți îngădui o cană de bere şi apoi încă una.

Şi, aproape fără să vrei, pare-se că începi să dansezi în jurul focului. Pare-se că ai compus şi un cântec:

Pâine coc şi bere beau,
Reginei pruncul o să-i iau,
Căci domnița habar n-are...

Care e probabilitatea ca mesagerul cel mai tânăr al reginei, cel mai disperat să fie avansat în rang, cel care a fost amenințat că o să fie alungat (e prea frenetic şi prea teatral când livrează mesajele, se înclină prea adânc, îl calcă pe nervi pe rege)... care e probabilitatea ca tocmai acest tânăr oportunist, ştiind foarte bine că nici un colț al regatului nu a rămas nescotocit, că nu e uşă la care să nu se fi bătut, să aibă ideea să se afunde în noaptea aceea în pădure, întrebându-se dacă nu cumva iroseşte timp prețios, sperând totuşi că poate, cine ştie, poate că omulețul ăla care trăieşte în sălbăticie...?

Care e probabilitatea să-ți vadă focul, să se strecoare prin desiş şi să asculte cântecelul pe care îl cânți?

În cea de-a treia şi ultima după-amiază te întorci triumfător la castel. Pentru prima dată în viața ta ai putere, reprezinți o amenințare. În sfârşit nu mai poți fi nici ignorat, nici alungat.

Regina pare tulburată, cum e şi cazul. Spune:

— Aşa, deci asta e ultima mea şansă.

Ai gentilețea să te abții de la un răspuns.

— E Brom? spune ea.

Nu.

— Atunci Leofrick?

Nu.

— Ulric?

Nu.

Şi apoi urmează un moment – un mili-moment, cel mai mic interval de timp imaginabil – în care regina se gândeşte să-ți dea copilul. O vezi pe chipul ei. E un moment în care ştie că te poate salva, aşa cum odinioară ai salvat-o şi tu pe ea, în care îşi imaginează cum ar fi să renunțe la tot şi să plece cu tine şi cu copilul. Nu te iubeşte, nu te poate iubi, dar îşi aminteşte acea primă noapte, când stătea în încăperea aceea şi paiele au început să se transforme în aur, când a înțeles că o situație imposibilă a căpătat o rezolvare imposibilă, când a pus mâna, fără să se gândească, pe umărul tău noduros, îmbrăcat în pânză de sac... Se gândeşte (*fâş* – în momentul în care citeşti cuvântul *fâş*, deja nu se mai gândeşte) că şi-ar putea părăsi soțul lipsit de suflet, că ar putea trăi în pădure împreună cu tine şi cu copilul...

Fâş.

Regele îi aruncă o privire înghețată. Ea te priveşte drept în față, cu ochi negri şi lacomi, cu gâtul arcuit şi umerii traşi înapoi.

Îți rosteşte numele.

Nu e posibil.

Regele afişează un rânjet triumfător, animalic. Regina îți întoarce spatele.

Lumea, care era pe cale să se transforme, se schimbă la loc. Lumea se dovedeşte a nu fi altceva decât asta: tu, care ieşi grăbit din sala tronului, traversezi în goană oraşul, te întorci la căsuța goală, care e mereu acolo, a fost mereu acolo, aşteptându-te.

Loveşti cu piciorul drept în pământ. Loveşti atât de tare, cu puterea vrăjii, încât piciorul îți intră în podeaua de marmură până la gleznă.

Loveşti cu piciorul stâng. Acelaşi lucru. Ajungi să stai, tremurând, înnebunit de furie şi dezamăgire, îngropat până la glezne în podeaua reşedinței regale.

Regina tot nu-şi întoarce fața spre tine. Regele scoate un hohot de râs care conține esența disprețului.

Şi atunci te despici în două.

Nici că-ți poți imagina senzație mai stranie. E ca şi cum o bucată de bandă adezivă invizibilă, care te ținea laolaltă, de la frunte până între picioare, a fost smulsă dintr-odată.

Nu doare mai tare ca atunci când dezlipeşti un pansament. Şi atunci cazi în genunchi şi te uiți la tine de două ori, fiecare dintre voi stă aplecat în față, clipeşte uluit la unul care clipeşte uluit spre tine, care clipeşti uluit spre el, care clipeşte uluit spre tine...

Regina face un semn către două dintre gărzi, care te ridică în două bucăți din podeaua în care te-ai afundat, te scot şi fiecare duce câte o jumătate afară din încăpere. Te duc până la căsuța ta din pădure şi te lasă acolo.

Acum sunteți doi. Nici unul nu e suficient pentru sine, dar în timp înveți să-ți uneşti cele două jumătăți şi să te mişti cu greutate de colo până colo. Nu poți face chiar orice, dar poți să te deplasezi. Fiecare jumătate, cum e şi normal, are nevoie de cooperarea celeilalte şi uneori te trezeşti că îți sare țandăra pe tine însuți, te trezeşti că te blestemi pentru cât eşti de împiedicat, pentru că vrei prea multe, pentru că nu îi arăți destulă considerație celeilalte jumătăți. Toate astea le simți îndoit. Şi totuşi mergi mai departe. Şi totuşi păşiți în tandem, reuşiți să mergeți în sus şi în jos pe scări, încet şi cu grijă, admonestând, avertizând, şi fiecare dintre voi îl atenționează pe celălalt să meargă mai încet sau mai repede sau să aştepte o clipă. Ce altceva puteți face? Fiecare ar fi neajutorat fără celălalt. Fiecare ar fi părăsit, lăsat baltă, abandonat, văduvit.

Statornicie, tinichea

seara lui norocoasă. După doi ani în care i-a arătat o prietenie rece şi distantă, fata s-a înduplecat. În sfârşit i-au ieşit cireşele în toate cele trei căsuțe ale tonomatului. La cheful pe care îl dă frăția din care face parte (după calendar e primăvară, dar vântul ce bate dinspre lac e tăios şi iarba e încă sfrijită şi ofilită) ea s-a îmbătat ceva mai tare decât intenționase, pentru că tocmai o părăsise un băiat pe care crezuse că ar putea să-l iubească, un băiat care, atunci când a părăsit-o, a luat cu el şi primele ei idei despre un viitor vizibil şi viabil.

La petrecere prietena ei cea mai bună îi şopteşte „Du-te sus cu tipul ăla, dă-i şi lui o şansă, doar ați aniversat al doilea an de când tânjeşte după tine. Şi, apropo", îi şopteşte prietena, „e suficient de mişto şi suficient de tâmpit pentru o chestie de-o seară, ceea ce, sincer vorbind, dragă, e exact ce-ți trebuie acum, face parte din programul tău de recuperare, e vacanța ta post-iubitul-măgar, dă o tură cu amărâtul ăsta, o să te simți mai bine, ai nevoie de puțină, cum să-i zic... *ne*intensitate".

El e atras de fetele distante, de fetele care nu sunt disponibile, de fetele care nu pică în plasă, mai ales că el arată de parcă l-ar fi sculptat Michelangelo, e una dintre ființele acelea excepționale care își etalează frumusețea de parcă ar fi o stare omenească oarecare, nu o aberație. Pentru el fetele distante și nedisponibile sunt o raritate.

La etaj, în camera lui, îi descheie bluza, o atinge prin părțile intime, iar ei i se pare plăcut, dar nimic mai mult. A avut dreptate, asta încă de când li s-au intersectat privirile la cursul de introducere în științele umaniste, tipii ăștia mișto, super-siguri pe ei, nu sunt niciodată cu adevărat pricepuți, n-au avut niciodată nevoie să fie, au învățat lucruri în brațele unor fete care erau prea recunoscătoare, prea îndrăgostite, și care n-au reușit să-i învețe cum trebuie. Pipăielile astea grosolane, săruturile astea nepricepute erau îndeajuns de bune pentru toate fetele alea căzute în limbă după el, al căror țel principal era să-l facă să mai vină și data viitoare. Probabil că a făcut sex cu o sută de fete, mai mult de o sută, și s-ar zice că nici una dintre ele n-a făcut altceva decât să îl lase în voia lui și să-l asigure că a știut dintotdeauna ce își doresc fetele, ce le trebuie lor.

Ea nu e răbdătoare. Nu e interesată.

Aşa că se retrage din braţele lui şi se dezbracă rapid, cu nepăsarea mecanică a coechipierelor din vestiarul sălii de sport.

Ah. Mda. Uau. Asta e o figură nouă pentru el: atitudinea asta degajată, de genul „hai s-o facem odată”.

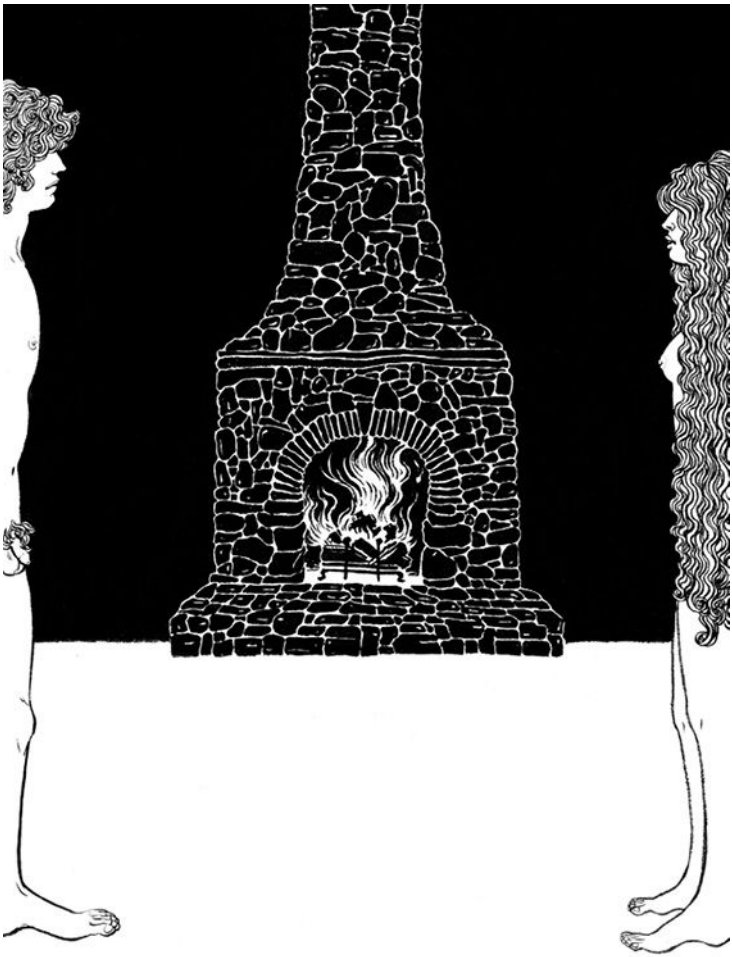

Ceea ce înseamnă că nu a avut timp să-i spună şi ei, să-i strecoare mărturisirea jenată care a funcționat fără greş de când a venit la colegiu.

Descumpănit, nedumerit, se dezbracă şi el. Nu-i dă prin minte ce altceva ar putea face.

Şi iat-o, aşa, pe neanunțate.

El nu reuşeşte să spună decât:

— E o proteză.

O scoate şi o aruncă neglijent, insensibil, pe podea.

Piciorul lui drept se termină imediat sub genunchi.

Accident de maşină, îi spune. Când aveam şapteşpe ani. În vara când am terminat liceul.

Gamba aruncată zace pe podea. Şi ea pare un accident: o gambă de plastic de culoarea pielii, care se termină cu o gleznă din care iese o labă fără degete.

Stă în fața ei. Reuşeşte fără probleme să-şi țină echilibrul într-un picior.

Îi spune – povestea asta o spune mereu fiecărei fete – că maşina cealaltă era furată şi la volan era un băiat de cincisprezece ani care era urmărit de poliție. Pentru el e important că nu a fost în nici un fel vina lui, că un tânăr infractor, un fel de demon, l-a lăsat fără picior.

Ei îi trebuie câtva timp ca să conştientizeze realitatea jumătății de picior absente. Trupul lui, de la umerii lați, de

fermier, până la pătrățelele perfecte de pe abdomen, e fără cusur, exact aşa cum şi-l imaginase.

Băiatul e totuşi vătămat. A blufat tot timpul, de la accidentul care a dat peste el imediat ce a terminat liceul, premiat şi impecabil. S-ar zice că un diavol a spus poanta înainte ca bancul să fie scris, iar bancul, fiind încă la început (nu avem timp de câini vorbitori, rabini sau pariuri demente), nu se poate termina decât cu o poantă suprarealistă şi macabră.

„Aşa, deci un tip foarte mişto intră într-un bar şi... barul sare în aer şi mor toți."

Bravadele lui, care ei nu i-au plăcut niciodată, încrederea golănească care ei îi tăia cheful, toate se dovedesc a fi un truc, un mod de-a face față situației. Lăsa impresia de încredere caricaturală pentru că era nevoit s-o facă.

Ştie ce înseamnă să fii vătămat aşa cum o ştiu femeile. Ştie, la fel ca femeile, cum să meargă mai departe ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Uneori țesătura care ne desparte se rupe puțin, doar cât să lase să se vadă dragostea. Uneori ruptura e surprinzător de mică.

Ea se mărită nu doar cu un bărbat, ci cu o contradicție. Se îndrăgosteşte de golul dintre fizicul lui şi vătămătura lui.

El se însoară cu prima fată care nu s-a purtat de parcă piciorul lui amputat n-ar fi mare lucru, cu prima fată care nu simte nevoia să scape de durerea şi furia lui sau, mai rău, să încerce să îl convingă că nu are de ce să simtă durere şi furie.

Surprizele apar la timpul cuvenit.

După ce s-au căsătorit, pe măsură ce trec anii, el descoperă cu surprindere cât de des oroarea ei de sentimentalism o face rece şi crudă. E surprins de insistența ei de a numi asta „onestitate". Cum să se certe cu cineva care are pretenția ca orice greşeală sau lipsă de-a ei să fie considerată o virtute, o calitate admirabilă pe care el refuză să o înțeleagă?

Ea e surprinsă de repeziciunea cu care frumusețea lui degajată şi incandescentă lasă locul farmecului banal şi zâmbitor de vânzător de maşini, de faptul că el chiar a devenit vânzător de maşini, de multiplele moduri în care trupul lui, acum mai greoi şi mai aspru, îl transformă dintr-un sacrificiu adus unui zeu gelos într-un optimist obişnuit, căruia îi lipseşte un picior şi-atâta tot.

El descoperă cu surprindere cât de singur se poate simți în prezența ei, iar ea, de cât de tare se străduieşte să rămână interesată. Interesul ei tot mai scăzut amplifică singurătatea lui. Singurătatea îl face să fie şi mai curtenitor, şi mai disperat de fermecător, iar ei asta îi reduce şi mai tare interesul. Nu e un semn bun când ea se trezeşte că-i spune „Pentru numele lui Dumnezeu, vrei să nu te mai porți de parcă încerci să-mi vinzi o *maşină*?" Nu e un semn bun când el are o aventură cu o fată prostuță care îi ascultă fermecată fiecare părere, care râde (poate un pic prea zgomotos) la toate glumele lui.

Şi totuşi rămân căsătoriți. Rămân căsătoriți pentru că ea şi-a luat concediu de maternitate când s-a născut Trevor şi nu s-a mai întors la firma de avocatură, cu toate că asta intenționa – nu se aşteptase ca fascinația pentru bebeluşul ei să o țină la infinit. Rămân căsătoriți pentru că renovarea bucătăriei nu se mai termină, pentru că acum o au şi pe Beth, nu numai pe Trevor, pentru că, la urma urmei, căsnicia nu e chiar aşa de rea, pentru că ruperea căsniciei pare atât de dificilă, de înspăimântătoare şi de tristă. S-ar putea despărți când o să termine bucătăria, când mai cresc copiii, când relația lor de cuplu o să iasă în sfârşit din zona iritării şi a ciondănelilor şi o să ajungă în pustiul înghețat al insuportabilului.

Speră că vor învăța să fie fericiți împreună. Dar uneori speră şi că vor ajunge în momentul în care nefericirea le va deveni atât de profundă, încât n-o să mai aibă de ales.

Deci ce zici, iubito, ți-a plăcut povestea?

A fost în regulă.

Am păstrat povestea asta. Am aşteptat să creşti mai mare.

Mai mare?

Mă rog, la opt ani nu eşti chiar mare, eşti doar mai mare decât... ştii tu, la şase ani. De ce nu ți-a plăcut?

Nu-mi place deloc când îmi pui întrebarea asta. Am spus că a fost în regulă.

Bine, să reformulăm puțin. Ce nu ți-a plăcut la ea?

Pot să plec acum?

Într-o clipă. Vrei să-mi răspunzi mai întâi la întrebare?

Nu i-ai citit-o lui Trevor. Trevor e afară, joacă kickball*.*

Pe asta tocmai ție am vrut să ți-o citesc. Ce nu ți-a plăcut la ea?

Bine. De ce avea soldățelul un singur picior?

Fabricantul de jucării a rămas fără plumb.

Pare cam stupid. Felul cum s-a îndrăgostit soldățelul de balerină pentru că a crezut că şi ea are un singur picior.

Nu-i vedea decât unul dintre picioare. Pe celălalt ea îl ținea ridicat la spate.

Dar el nu şi-ar fi dat seama de asta? Nu mai văzuse niciodată o balerină?

Poate că nu. Sau poate că era o dorință de-a lui. Dacă ai avea un singur picior, nu ți-ar plăcea să cunoşti şi alți oameni asemenea ție?

Nu are noimă.

Ce anume?

Soldățelul cade de la fereastră, nişte băieți răi îl pun într-o bărcuță făcută din ziar şi el pluteşte prin rigolă.

Mie mi se pare că are noimă.

Dar apoi îl înghite un peşte, peştele e cumpărat de bucătăreasa aceleiaşi familii şi, când ea îi taie burta, soldățelul e înăuntru.

De ce nu ți-a plăcut?

Ăăă... pentru că e o prostie?

Era vorba de destin. Ştii ce înseamnă „destin”?

Da.

Era imposibil să-i ții departe unul de altul pe soldățel şi balerină. Asta înseamnă destin.

Ştiu ce înseamnă. Dar tot e o prostie.

Am putea alege alt cuvânt...

Apoi băiatul a aruncat soldățelul în foc. Fără nici un motiv. După ce soldățelul s-a întors în burta peştelui. Băiatul l-a aruncat în foc.

Băiatul a fost vrăjit de un demon.

Nu există aşa ceva.

De acord. Bine, să zicem că nu-i plăcea că soldățelul e altfel.

Tu mereu spui „altfel" când e ceva în neregulă cu cineva.

Nu mă dau în vânt după expresia „e ceva în neregulă cu cineva".

Şi încă ceva. Ştii care e cea mai mare prostie? Că balerina ajunge şi ea pe foc.

Am putea să vorbim despre ce înseamnă de fapt „destin"?

Balerina avea ambele picioare. Balerina era sus pe raft. Balerina nu era „altfel".

Dar iubea pe cineva care era.

Ce mare scofală să fii altfel? Vorbeşti de parcă ar fi un soi de premiu.

Căsnicia lor ia o întorsătură decisivă la cea de-a douăzecea aniversare, când arde barca.

Se întâmplă în prima vacanță în care merg împreună de la naşterea copiilor încoace. Trevor e în primul an la

Haverford, Beth tocmai a intrat la liceu – practic, de-acum au crescut amândoi. Şi, după spusele agentului imobiliar, cu o bucătărie atât de meticulos renovată, ar putea lua o avere pe casă.

Li s-au cam epuizat motivele. Merg într-un fel de vacanță în care să-şi salveze căsnicia, ceea ce în general înseamnă că e deja distrusă.

Barca cu pânze închiriată, cu zece pasageri şi trei membri ai echipajului, explodează şi arde în largul coastei Dalmației. Ulterior o să afle amândoi de matelotul beat, de bricheta Zippo, de scurgerile din rezervorul de propan.

În clipa asta fac plajă pe punte. Ea a observat un nor care seamănă cu profilul lui Roosevelt şi i-l arată şi lui, gândindu-se că aşa fac cuplurile fericite, sperând că mimarea fericirii va deveni astfel fericire autentică. Ajută, pare să ajute faptul că petrec două săptămâni laolaltă cu unsprezece necunoscuți, că au auzit-o pe Eva Balderston spunându-i surorii ei Carrie aseară, când plecau de la cină, „Ce cuplu drăguț!”, că există oameni care cred.

El încearcă să distingă profilul lui Roosevelt în nor. Ea se străduieşte să nu-i pese că el nu reuşeşte să-l vadă, când e atât de evident că e *chiar acolo*. Se chinuie să nu se gândească la toate lucrurile de pe lume care lui îi scapă. El se luptă cu propria panică incipientă la gândul că o s-o

dezamăgească din nou. Se pregăteşte să spună „A, da, e incredibil”, când de fapt nu vede decât nişte nori obişnuiți...

În clipa următoare ea e în apă. Ştie că a bubuit ceva, ştie că a simțit ceva fierbinte şi a văzut o lumină orbitoare, dar lucrurile astea ajung la ea numai în chip de amintiri. Pătrunde imediat într-o nouă imposibilitate şi, pentru o clipă, pare că a înotat dintotdeauna în apa mării, un câmp cu sclipiri verzi-albăstrui, înşelător de liniştit, pe care, la nici treizeci de metri depărtare, silueta neagră a bărcii pluteşte suspendată în flăcări, ca un schelet pe un ecran portocaliu unde se citesc radiografii.

Peste o clipă realitatea începe să intre iar în scenă.

A avut loc o explozie. Ea pare să fi fost aruncată în apă şi a scăpat. Durerea din brațul stâng vine de la o tăietură lungă şi precisă ca muchia unui plic de hârtie groasă. Gândul la combinația dintre sânge şi rechini îi răsare şi el în minte, însă doar ca un fapt oarecare, ca o informație reținută demult, ca un lucru absolut deloc amenințător. E ca şi cum şi-ar aminti o poveste auzită cândva, despre o grozăvie care i s-a întâmplat unei femei asemenea ei.

Pare să fie înconjurată de obiecte care plutesc amestecate: o bucată de catarg cu o bilă în capăt, o şapcă de baseball, o cutie goală de Cola dietetică.

Pare să nu vadă pe nimeni altcineva.

În timp ce barca începe să se scufunde cu un şuierat, îi trece prin cap că el nu e cine ştie ce înotător. A respins argumentul fizioterapeutului cum că înotul e cel mai bun exercițiu pentru cineva cu un membru amputat.

O surprinde să descopere că e enervată pe el. Enervarea îi trece şi se uită din nou în jur, ca şi cum tocmai s-ar fi trezit într-un loc necunoscut, unde nu vede pe nimeni altcineva.

Starea de detaşare împietrită o însoțeşte în timp ce bate apa, neştiind sigur ce altceva să facă. Starea aceea e tot acolo şi când bărbatul cu păr negru, care nu vorbeşte engleză, îi pune un ham cu care o trage din apă. Nu o părăseşte până în clipa când se trezeşte legată de o targă, într-un elicopter, cu un guler ortopedic care nu-i permite să vadă decât două butelii de aer pentru scufundări atârnate în chingi şi o cutie albă de metal, inscripționată cu o cruce roşie.

Crucea roşie înseamnă cumva (pare limpede, chiar dacă de neînțeles) că soțul ei e mort. O surprinde (seninătatea derutată pe care i-o dă starea de şoc încă nu s-a disipat complet) urletul ascuțit, inuman, pe care îl aude. Habar n-avea că e în stare să scoată un asemenea sunet.

El nu o să fie în stare să explice – pentru că nu o să-şi aducă aminte – cum a ajuns întins pe o plajă cu nisip alb, pe care se sparg valurile, la aproape o zi după ce barca a luat foc. Ambulanțierii care îl duc la spitalul modest din zonă o să zică doar „Miracol”, ceea ce, cu accentul lor, sună „Miu-ra-căul”.

O aduc imediat la el. Când intră în salonul de spital, el o priveşte cu un calm cast şi monahal, după care hohoteşte tare şi fără jenă, ca un copil de trei ani.

Ea se urcă lângă el în patul îngust şi îl ia în brațe. Înțeleg amândoi. Au tras cu ochiul într-un viitor în care celălalt dispăruse. Au simțit gustul despărțirii. Iar acum s-au întors în prezent, unde a avut loc o înviere din morți. Din clipa asta sunt căsătoriți pe vecie.

Îți aminteşti povestea pe care mi-ai citit-o?

Care poveste? Hei, doar nu iei cu tine hanoracul cu Britney Spears, nu?

Îmi place hanoracul cu Britney. Ştii tu, povestea aia.

Ți-am citit sute de poveşti. N-ai mai purtat hanoracul ăsta de la cinşpe ani.

Povestea cu soldățelul cu un singur picior.

Ah. Da. De ce pomeneşti de asta acum?

Poate pentru că plec de-acasă.

Nu pleci de-acasă. Pleci la facultate, la două state mai încolo. La şase ore de mers cu maşina. Asta va fi mereu casa ta.

N-o să port hanoracul cu Britney. Cât de fraieră mă crezi?

Ce-i cu soldățelul cu un singur picior?

Ştiam ce încercai să faci. M-am gândit să-ți spun că ştiam ce încercai să faci. Acum, că tot plec de-acasă.

Şi ce anume crezi că încercam să fac, scumpete?

Cum ce? Îmi spuneai povestea ta şi a tatei.

Dacă n-ai de gând să porți hanoracul, de ce-l mai iei?

Din motive sentimentale. O amintire din vremurile mele bune.

Vremurile tale bune nici măcar n-au venit încă.

Lumea tot spune chestia asta. Ce încercai să-mi demonstrezi cu povestea aia?

Nu cred că încercam să-ți demonstrez nimic. Era o poveste şi atâta tot.

Doar că era singura poveste din lume despre un ins fără un picior pe care iubita lui balerină îl urmează în foc.

Chiar crezi că încercam să demonstrez ceva despre mine şi tatăl tău?

Îmi amintesc că m-ai întrebat dacă ştiu ce înseamnă cuvântul „destin”.

Presupun că mă întrebam... Dacă erai îngrijorată. În legătură cu tata şi cu mine.

Evident că eram, ce dracu’.

Nu mă omor după cuvântul ăsta.

Spune-mi că n-aţi observat niciodată că şi eu, şi Trevor ştiam cât sunteţi de nefericiţi. Dar se pare că acum vă e mai bine.

Lasă hanoracul aici, bine?

Sunt întru totul capabilă să am grijă de el, singură, în camera mea de cămin. Acest hanorac nu are nevoie să locuiască în Casa Absolutei Siguranţe.

Serios? Nici nu mai ştiu sigur despre ce vorbim noi aici.

Vorbim despre o balerină de hârtie care avea două picioare cât se poate de bune şi totuşi a ajuns în foc.

E o prostie să iei cu tine ceva ce oricum n-o să porţi. În camerele de cămin e extrem de puţin loc în dulapuri.

Bine, hai să ţinem hanoracul aici. Hai să ţinem totul aici.

Te rog să nu fii melodramatică.

Trevor a plecat. Mâine plec şi eu.

Şi tot repeţi asta pentru că...

Povestea aia era exclusiv despre balerina de hârtie. Ea nu avea destin. Numai soldăţelul cu un picior avea.

Vrei să mai citim o dată povestea?

Cred că mai degrabă mănânc sticlă pisată.

Bine atunci.

O să las hanoracul aici. O să fie mai în siguranță aici.

Bine. E drăguț să aud că am şi eu dreptate într-o privință. Oricât de măruntă. Măcar din când în când.

Au deja peste şaizeci de ani.

El vinde în continuare maşini. Ea s-a întors la avocatură, ştiind foarte bine că e prea bătrână şi, în acelaşi timp, prea lipsită de experiență ca să mai depăşească statutul de asociat. Firma o duce destul de bine şi e loc şi pentru o figură maternă relativ competentă şi dură, dar plină de compasiune. Rolul ei nu e doar să meargă în instanță, ci şi să fie picantă şi ireverențioasă pentru bărbații ale căror mame erau cochete, manierate şi binedispuse până la limita nebuniei.

Pe ea o deranjează mai mult decât şi-ar fi imaginat că e văzută de ceilalți ca o doamnă în vârstă arțăgoasă şi adorabilă.

El e îngrijorat în legătură cu vânzările. Nimeni nu mai vrea maşini americane.

În seara asta sunt amândoi acasă, cam ca întotdeauna.

El a rămas singura persoană pentru care ea e încă vizibilă, care ştie că nu a fost mereu bătrână. Beth şi Trevor o iubesc, dar e atât de evident că îşi doresc să fie, să fi fost mereu cum ar trebui să fie o bunică: de încredere, inofensivă şi nemărginit de răbdătoare.

S-ar părea că următoarea surpriză care îi aşteaptă este declinul veritabil. După care vine faptul că sunt muritori, mai întâi unul, apoi celălalt.

Psihologul ei o încurajează să nu gândească aşa. Şi ea face tot posibilul.

Iată-i, aşadar, în camera lor de zi. Au făcut focul în şemineu. Filmul la care s-au uitat la televizorul lor cu ecran mare tocmai s-a terminat. Proteza lui (e din titan, frumoasă în felul ei, departe de anexa grotescă, de culoarea unui plasture, pe care o avea în timpul colegiului) zace lângă şemineu. Stau unul lângă altul, amical, pe canapea cât timp rulează genericul de final.

Ea spune:

— Poate că sunt de modă veche, dar tot îmi plac filmele cu final fericit.

Cu ochii la genericul filmului, el se întreabă: Oare noi am ajuns la finalul nostru fericit?

Pare destul de fericit, aşa modest şi casnic cum e. Şi au mai avut deja şi alte finaluri fericite.

A fost seara aceea de acum treizeci de ani din camera lui, în casa frăției, când el şi-a scos hainele, dezvăluind cum fusese vătămat, şi când ea nu s-a purtat, ca atâtea altele înaintea ei, de parcă nu era mare lucru. Mai e şi faptul că n-au făcut dragoste decât în seara următoare, iar în seara următoare, când au făcut-o, el era deja pe jumătate îndrăgostit de ea, pentru că ea era în stare să-l privească şi să înțeleagă ce pierduse.

Acela a fost un final fericit.

A mai fost şi momentul intrării ei în salonul acela de spital, când el a înțeles dintr-odată, uluit, că nu-şi dorea să vadă pe nimeni altcineva aşa de tare cum îşi dorea s-o vadă pe ea. Că numai ea putea să îl ia de-acolo şi să-l ducă acasă.

A mai fost şi seara mărturisirii lui Trevor, la petrecerea de logodnă a lui Beth, când s-au trezit doar ei doi, cu trabucurile şi coniacul în mână, seara în care şi-a dat seama că Trevor se hotărâse să-i spună mai întâi tatălui lui (de obicei sora sau mama află cele dintâi, nu?), ocazia pe care i-a dat-o Trevor să-şi îmbrățişeze fiul care tremura speriat, să-l asigure că asta nu schimbă nimic, să simtă la pieptul lui fruntea îngrijorată şi plină de recunoştință a fiului său.

Acela a fost un alt final fericit.

Mai erau câteva zeci. Excursia cu cortul când, la ivirea zorilor peste Half Dome, şi-a dat seama că Beth, atunci în vârstă de patru ani, înțelegea pentru prima dată teribila limpezime a frumuseții. O răpăială iscată din senin, care i-a udat pe toți până la piele, de au început să danseze în ploaie, pleoscăind prin bălțoace.

Mai e şi mesajul ăsta de la Beth, trimis acum mai puțin de o oră, cu un *selfie* cu ea şi soțul ei, Dan, în bucătăria lor, într-o seară absolut obişnuită (probabil că bebeluşul dormea deja), amândoi cu capetele lipite, zâmbind către camera foto a iPhone-ului lui Beth, şi cu un mesaj care nu spunea decât „Pupici”.

Nimeni nu-i ceruse lui Beth să trimită mesajul acela – nu într-o seară oarecare, care nu avea nimic special. Nu o făcuse pentru că se aştepta cineva la asta. Pur şi simplu a vrut să se arate, împreună cu soțul, mamei şi tatălui ei, ca să ştie unde e şi cu cine e. S-ar părea că asta e important pentru al doilea lor născut, cel mai țepos şi mai pus pe harță. S-ar părea că, la cei douăzeci şi patru de ani ai ei, are o căsnicie fericită (te rog, Beth, rămâi fericită, chiar dacă n-o să rămâi măritată). S-ar părea că vrea să se ştie unde se află şi să le-o spună părinților ei. S-ar părea că ştie (e normal să ştie) că o aşteaptă şi alte seri, că nu ai cum să-ți dai seama cum vor fi ele, dar că probabil nu e o

idee rea să difuzeze un fragment din seara asta, când e tânără şi încântată de viața ei, când ea şi Dan (nebărbierit, cu ochelari, îndrăgostit până peste cap – poate periculos de îndrăgostit – de soția lui) au culcat copilul şi îşi pregătesc cina în apartamentul lor prea mic din New Haven.

Finaluri fericite. Aşa de multe, că le-a pierdut numărul.

Şi iată-i împreună pe canapea, cu focul arzând în şemineu. Soția lui spune „E timpul să mergem la culcare” şi el acceptă că, într-adevăr, e timpul, dar peste câteva minute, după ce se stinge focul.

Ea se ridică să răscolească jarul. În timp ce scormoneşte cu vătraiul, ar putea jura că vede... *ceva* în flăcările pe ducă, ceva mic şi însuflețit, o sferă minusculă de ceva pe care nu-l poate numi altfel decât viață. O clipă mai târziu se lămureşte: nu e decât foc.

Nu-l întreabă dacă a văzut şi el. Dar deja au ajuns să comunice telepatic îndeajuns de bine încât el să ştie să spună „Da” fără să aibă cea mai vagă idee despre ce e vorba.

Bestii

Ai cunoscut bestia. E în fața ta la coada de la băcănie, îşi cumpără țigări şi snackuri şi flirtează cu vânzătoarea jamaicană, care nu e câtuşi de puțin amuzată. Stă cu picioarele întinse pe interval în metroul care se îndreaptă spre Brooklyn, cu antebrațele-i vânoase pline ochi de tatuaje. Îşi face veacul, permanent anturat – grosolan, îmbibat de cocaină, amuzant la modul jignitor –, la petrecerea de după program la care prietena ta a insistat să mergeți şi tu te-ai dus pentru că nu eşti pregătită – nu încă – să fii genul de fată care refuză.

S-ar putea să te trezeşti că i te oferi.

Pentru că te-ai săturat de băieții care vor să te cunoască înainte să se culce cu tine („să se culce cu tine”, chiar aşa se exprimă), care, când în sfârşit se întâmplă, te întreabă, cerându-şi parcă scuze, dacă au terminat prea repede, care te sună a doua zi ca să-ți spună că s-au simțit foarte bine.

Sau pentru că începi să-ți faci griji că un anume tren e pe cale să plece din stație; că, deşi eşti gata să urci în alt tren, unul care se îndreaptă spre un viitor al căsniciei şi maternității, s-ar putea ca acesta să-şi ducă pasagerii într-un loc înverzit şi armonios, de unde puțini se vor mai

întoarce vreodată, iar puținii care încearcă să se întoarcă descoperă că, deşi lor li s-a părut că au trecut doar câteva ore, aici, acasă, au trecut douăzeci de ani; că se simt groteşti şi disperați la petreceri la care ar fi putut să jure că tocmai ce au fost doriți, pipăiți, înghesuiți cu o seară în urmă.

Sau pentru că tu crezi, chiar crezi sincer că poți repara răul care i s-a făcut tipului atât de arătos, de slab şi agitat, insului cu țigările şi snackurile, tânărului mohorât din metrou, individului volubil şi cinic care turuie întruna şi se uită la alții de parcă ar spune „Eşti dobitoc sau eşti doar prost?”, acestea fiind pentru el singurele categorii existente.

Erau trei surori, iar Frumoasa era cea mai mare. Când tatăl fetelor a plecat cu treburi la oraş şi le-a întrebat ce cadouri vor să le aducă, cele două surori mai mici au cerut găteli. Au cerut ciorapi de mătase, jupoane, dantele şi funde.

Frumoasa însă nu a cerut decât un singur trandafir, pe care ar fi putut foarte bine să-l taie din oricare din cele o jumătate de duzină de tufe aflate la nici douăzeci de metri de căsuța familiei.

Ideea era următoarea: adu-mi din călătorie ceva ce aş putea să găsesc şi singură chiar aici. Dorința mea de a căpăta ceva e lipsită de orice urmă de lăcomie prin faptul că aş putea să mi-o satisfac şi singură, în câteva minute, cu o foarfecă de grădină. Mă impresionează efortul, nu obiectul. Să cer ceva rar şi valoros ar însemna să transform devotamentul în obligație.

Oare mai spunea ea, implicit, şi altceva? De exemplu: „Chiar îți închipui că o rochie sau nişte panglici pentru păr ar ajuta la ceva? Crezi că o să-i facă fie şi un pic mai buni pe cei vreo zece bărbați pasabili din sat sau că o să schimbe cu ceva speranța modestă că măcar n-o să ajung să mă mărit cu Claude măcelarul sau cu Henri cel cu un braț uscat? Crezi că un jupon ar compensa cumva lipsa de opțiuni?

Prefer să-mi aduci un trandafir şi-atât”.

Tatăl nu a înțeles nimic din toate astea. A fost pur şi simplu surprins, dar şi dezamăgit, de cererea modestă a Frumoasei. Strânsese bani pentru călătoria asta. Găsise în sfârşit un potențial cumpărător pentru aparatul său de muls revoluționar. Era în sfârşit un bărbat care avea o întâlnire de afaceri. Îi plăcea ideea de a se întoarce din călătorie încărcat de bogății ca un maharajah.

— Asta e tot ce-ți doreşti, Frumoaso?

— Asta e tot.

— Eşti sigură? N-o să fii dezamăgită când Cheri şi Madeline o să-şi probeze rochiile cele noi?

— Nu. O să fiu încântată de trandafirul meu.

Nu avea nici un rost să-i spună că Cheri şi Madeline sunt superficiale, că gătelile pe care o să le primească aveau să fie purtate o dată, poate de două ori, la sărbătorile din sat, apoi împăturite şi aşezate într-un sertar, iar fetele le vor mai privi din când în când cu nostalgie când bărbații şi copiii le vor ține legate de casă şi când mătăsurile şi crinolinele vor ajunge atât de ciuruite de molii, încât vor fi oricum imposibil de purtat.

Bun, deci atunci un singur trandafir pentru Frumoasă. Pentru ea, cea cu mintea mai ageră şi mai puțin sentimentală decât a surorilor ei. Pentru ea, care ştia că nu are nici un rost să obțină ceva ce nu are deja, pentru că nu întrevedea nici un viitor pe ulițele pline de bălegar ale satului, în rânjetele lascive ale tânărului coşar sau în tăcerea nerăbdătoare a fiului morarului.

Bine. Dacă un trandafir îşi doreşte, un trandafir o să primească.

Pe drumul de întoarcere de la oraş (întâlnirea cu cumpărătorul nu mersese bine) tatăl s-a oprit lângă un

castel înconjurat de grădini luxuriante. În definitiv, trebuia să culeagă trandafirul de undeva din apropierea satului, altminteri s-ar fi întors acasă cu o tulpină şi câteva frunze ofilite.

Bombănind enervat de modestia perversă şi ostilă a fiicei lui (dar în acelaşi timp uşurat, pentru că ea, spre deosebire de surorile ei, nu-l făcuse să cheltuiască nişte bani pe care tocmai aflase că nu-i va primi), a rupt un trandafir dintr-o tufă mai bogată decât toate. Unul din câteva mii.

A ales prost castelul. A ales prost şi tufa de trandafiri.

Bestia s-a repezit asupra tatălui. Avea mai mult de doi metri înălțime şi era un fel de încrucişare între lup şi leu, cu ochi strălucitori şi criminali şi cu brațe blănoase, mai groase decât mijlocul tatălui. Ceea ce îl făcea cumva şi mai ameninţător era faptul că purta o vestă şi cămaşă cu volane.

Bestia a declarat că furtul de trandafiri este o infracțiune supremă. A ridicat o labă ca un mănunchi de pumnale. Se pregătea să-i jupoaie tatălui faţa şi pe urmă să continue în jos.

— Vă rog, domnule, trandafirul era pentru fiica mea!

— Furtul e furt.

Imaginați-vă o voce care sună ca o maşină de tuns iarba ce rulează pe pietriş. Încercați să nu vă gândiți la respirația bestiei.

— E cea mai frumoasă şi mai nevinovată fată din câte există. Eram dispus să-i cumpăr orice şi-ar fi dorit, dar ea nu a cerut decât un trandafir.

La auzul acestor cuvinte, bestia s-a oprit.

— Ar fi putut căpăta orice şi ea a cerut un trandafir?

— Nu e o fată ca toate celelalte. O iubesc ca pe propria-mi viață.

Bestia şi-a coborât laba, vârându-şi-o cu forța în buzunarul hainei, ca şi cum ar fi vrut s-o împiedice să aibă vreo inițiativă.

— Atunci du-te acasă. Ia-ți rămas-bun de la fiica ta. Dă-i trandafirul. Apoi vino înapoi şi primeşte-ți pedeapsa.

— Aşa voi face.

— Dacă până mâine la vremea asta nu te-ai întors, vin după tine şi, înainte să te ucid, o ucid pe fiica ta.

După ce a zis asta, bestia i-a întors spatele şi a pornit spre castel, păşind pe picioarele lui uriaşe şi zdravene, ca de bizon. Cu trandafirul ținut strâns în mână, tatăl a sărit pe cal şi a luat-o din loc.

Când a ajuns acasă, tatăl i-a povestit fiicei lui toată pățania şi i-a spus că dis-de-dimineață merge să se lase jupuit de bestie.

Fiicele mai mici l-au asigurat că e vorba de un bluf. Bestia nu avea de unde să ştie unde locuiesc ei. Bestia era un psihopat clasic. Să arunci cu amenințări e uşor. Poate că bestia avea de-acum altă halucinație. Chiar în clipa asta probabil că încerca să se dumirească cine rosteşte obscenități din dulapuri sau de ce mobila se tot mută singură.

— Deci, tati, acum ne arăți ce ne-ai adus?

— O, da, desigur…

Şi a început să scoată pachetele din coburii şeii.

Numai Frumoasa ştia că bestia o să le dea de urmă şi o să-i omoare. Numai Frumoasa a înțeles ce-ar putea semnifica un singur trandafir, la ce fapte te-ar putea împinge un trandafir dacă trăieşti fără speranță. Dacă eşti o bestie captivă într-un castel sau o fată captivă într-un sat obscur şi amărât.

Aşa că, după miezul nopții, când tatăl şi surorile ei dormeau, Frumoasa s-a furişat până în grajd, a încălecat pe calul tatălui ei şi i-a spus să o ducă la castelul bestiei.

Calul, fiind şi el tot un animal, a fost mai mult decât dornic să se supună.

Părea un act de suprem sacrificiu de sine. Şi nu era întru totul neadevărat. Dar, în acelaşi timp, pentru Frumoasă, indiferent ce i-ar fi putut face bestia, tot era mai bine decât să petreacă încă o zi hrănind gâştele, încă o noapte brodând.

La fel de adevărat era şi că spera ca tatăl ei să vină după ea în zorii zilei, când se va trezi şi va vedea că nu e acolo. Era adevărat că mintea ei născocea imagini cu tatăl ei luptându-se cu bestia – acelaşi tată uriaş şi păros care fusese bestia copilăriei ei, acelaşi tată bun şi blând până la ostentație, deşi ea, nefiind orbită de naivitatea cu care fuseseră dăruite surorile ei, a înțeles ce efort i-a trebuit ca să se abțină de la anumite acte pe care le-ar fi putut comite foarte uşor, de vreme ce mama fetelor nu mai era cu ei, ci sub crucea din cimitir.

În timp ce calul o purta peste câmpurile întunecate şi prin mlaştinile pline de ciripit de păsări, Frumoasa făcea speculații despre lupta ce putea fi stârnită de ea. Îi făcea întru câtva plăcere (de ce s-o negăm?) să se întrebe cine va ieşi victorios: tatăl sau duşmanul.

De fapt la ivirea zorilor tatăl a fost distrus când a descoperit că fiica lui cea mare se dusese la bestie. Şi totuşi nu s-a putut abține să-şi spună că dorința ei nu numai că provocase toată beleaua, dar mai şi era, în felul ei, o formă insidioasă de vanitate. Frumoasa şi-a dorit, nu-i aşa, să fie cea corectă şi fără pată. Suferea de aroganța călugărițelor.

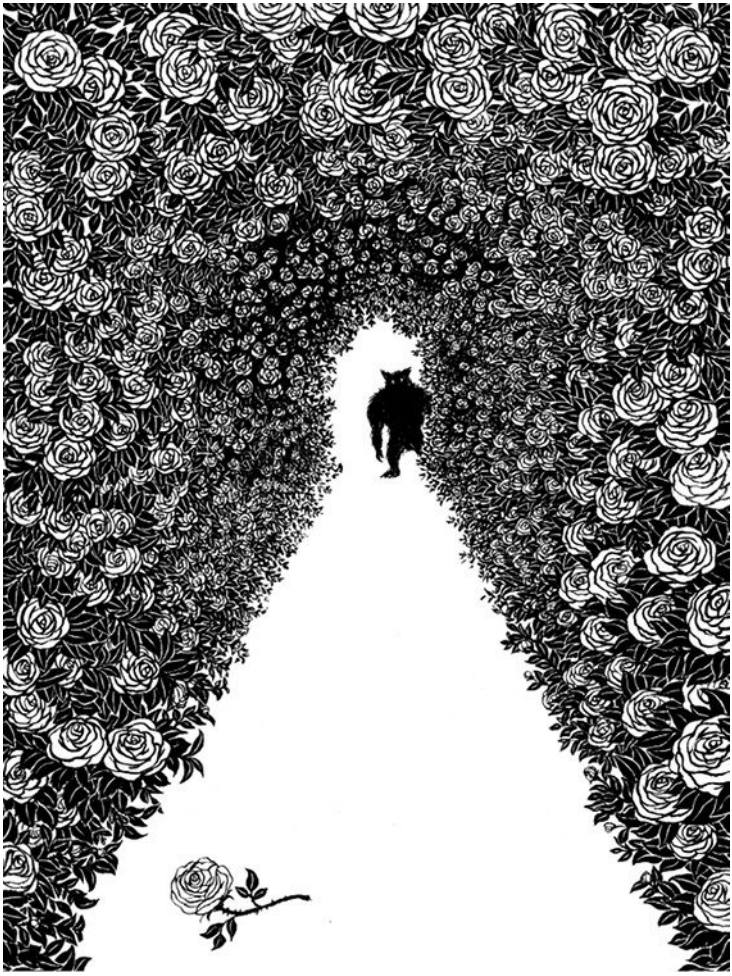

Decizia de a-i permite fetei să-i ia locul avea să-l chinuie pe veci. Dar exact asta a făcut. În timp, va găsi diverse moduri de a-şi învinovăți fiica. Se va afunda, cu o oarecare senzualitate, într-o imagine a sa de om cumplit şi

fără suflet, o imagine cu care, odată cu trecerea timpului, se va dovedi că îi vine tot mai uşor să se împace.

Din clipa când a sosit la palatul bestiei, Frumoasa a fost tratată impecabil. Mesele se întindeau singure, focurile din cămine se aprindeau şi ardeau vesele când intra ea în încăpere. Brațe ca de copil îşi făceau apariția din pereții tencuiți şi îi ofereau candelabre care să-i îndrume paşii pe coridoarele întunecoase.

Nu i-au trebuit nici două zile până să înțeleagă că tatăl ei nu o să organizeze nici o operațiune de salvare, fiindcă era mulțumit că scăpase el însuşi, şi că o bătrânețe tihnită, cu numai două dintre cele trei fiice (pe cele două putea conta că o să le pese de încheieturile lui dureroase, că o să-l întrebe dacă mai vrea o pernă), i se părea suficientă.

Aşa că Frumoasa a rămas să trăiască singură cu bestia în castel.

El era mereu blând şi galant. Fata neprihănită nu a fost victima unor acte sexuale comise cu viclenie în patul enorm în care dormea singură. Nu s-a trezit înfiptă într-un mădular roşu şi oribil, lung de o jumătate de metru, nu a fost pipăită cu limba într-o manieră mai degrabă carnivoră decât carnală şi nici nu i-a fost dat să cunoască o dorință

care să nu aibă absolut nimic de-a face cu propria ei desfătare.

Pentru Frumoasă a fost, desigur, o uşurare. Abia dacă recunoştea în sinea ei că pe undeva în ea, tenebroasă şi nemărturisită, exista şi o anumită dezamăgire.

Zilele şi nopţile au căpătat o ritmicitate stranie, dar palpabilă. Ziua bestia se prefăcea că are treburi prin cele mai îndepărtate cotloane ale castelului. Noaptea, după ce-i ţinea companie Frumoasei la cină, bântuia pe coridoare, mormăind, până venea vremea să se îndrepte spre pădure, ca să sfâşie gâtul vreunui mistreţ sau vreunei căprioare şi să le devoreze.

Frumoasa ştia asta doar pentru că într-o noapte de nesomn s-a uitat întâmplător pe fereastra iatacului ei. Bestia credea că nimeni nu ştie despre animalele pe care le ucide. Nu era conştient de capacitatea Frumoasei de a accepta faptul că era şi el, ca toată lumea, un suflet chinuit, dar şi că, la fel ca toată lumea, trebuia şi el să mănânce.

El era şi, în acelaşi timp, nu era aşa cum se aşteptase ea. Desigur, Frumoasa ştiuse de la bun început că e o făptură sălbatică, periculoasă şi urât mirositoare. Dar nu prevăzuse şi această practică animalică şi, totodată, cavalerească a sa.

Chiar dacă, fapt surprinzător, Frumoasa a fost dezamăgită de comportamentul feciorelnic al bestiei, de felul cum încerca să-şi ascundă obiceiurile mai puțin acceptabile, în timp a început să simtă pentru el o uşoară, dar persistentă afecțiune. Nu pentru mirosul de grădină zoologică – un amestec de excremente şi furie – pe care nici o apă de colonie nu-l putea acoperi, nici pentru imaginea ghearelor lui mai lungi decât cuiele, cu care se chinuia să ridice un pocal cu vin. A ajuns să simtă o oarecare tandrețe față de hotărârea lui de a se purta cu bunătate şi blândețe, de a fi generos şi sincer, ca şi cum ar fi fost măritată de ani şi ani de zile cu un bărbat pe care dorințele carnale l-au părăsit demult, laolaltă cu stima de sine din tinerețe, dar care se teme, mai mult decât orice, să nu piardă afecțiunea soției, obligată de-acum să trăiască alături de versiunea lui mai blajină. Sentimentele pe care a ajuns să le aibă fata erau inspirate de blândețea de care el se silea să dea dovadă, de recunoştința care se vedea în ochii lui inumani ori de câte ori o privea, de totala lipsă de speranță, asumată cu curaj, care îi definea viața.

Într-un final, după ce au trecut luni întregi, cu succesiunea lor de zile şi nopți identice – Frumoasa cu gândurile aiurea, ocupată cu broderii inutile, şi cinele la care nu aveau nimic să-şi spună –, bestia i-a spus să se

întoarcă acasă. S-a lăsat greoi în genunchi dinaintea ei, ca un elan ciuruit de săgeţile vânătorilor, şi i-a spus că a greşit că a ţinut-o lângă el, că se lăsase pradă unor fantezii legate de puterea dragostei, dar, zău aşa, ce fusese în mintea lui? Oare crezuse cu adevărat că o fată drăguţă, care ajunsese la el împotriva voinţei ei, ar putea iubi vreodată un monstru? Din câte se pare, se lăsase păcălit de poveştile pe care le auzise, cu fete care iubeau fiinţe diforme şi oribile. Nu-i trecuse prin minte să se întrebe dacă nu cumva în asemenea cazuri ceva era în neregulă chiar cu fetele.

Pe Frumoasă n-a lăsat-o sufletul să-i spună că, dacă ar fi fost mai puţin manierat, dacă ar fi oferit senzaţia unei ameninţări mai serioase, poate că ar fi mers. S-a întrebat în sinea ei de ce atâţia bărbaţi par să creadă că inima unei femei se câştigă cu blândeţe.

Dar între ea şi bestie nu exista deloc obişnuinţa sincerităţii şi deja era prea târziu să mai înceapă acum. I-a acceptat oferta şi a plecat. Îi părea rău că-l părăseşte, dar nu era în stare să-şi asume un asemenea viitor de feciorie şi plictiseală, lipsit de orice provocare, sechestrată într-un castel – oricât de comod ar fi, indiferent de tendinţa lui de a aprinde focuri şi de a întinde mese de la sine – în care singura tovărăşie care i se oferea era cea a unui monstru

obsedat de contemplarea propriilor păcate. A plecat pentru că viața în castelul bestiei era mai confortabilă, dar, în esență, nu era substanțial diferită de viața pe care o dusese acasă.

Însă când a ajuns în sat, a descoperit cu surprindere că nu simțea deloc că s-ar fi întors acasă. A fost fericită, relativ fericită să-şi revadă tatăl şi surorile, dar tatăl ei rămânea totuşi omul care nu venise după ea la castelul bestiei şi nu se luptase pentru ea. Surorile ei se măritaseră cu bărbații cu care erau sortite să se mărite – un zidar şi un fierar, bărbați vajnici şi banali, care-şi făceau munca fără pasiune şi fără cârteli, cărora le plăcea să li se servească cina la şase şi care seara târziu se întorceau împleticindu-se de la cârciumă şi se puneau pe făcut cât mai mulți copii. Sora mijlocie avea deja doi copii. Cea mai mică îl alăpta pe primul, iar al doilea era pe drum.

Cel mai surprinzător era însă faptul că în timpul cât fusese plecată, Frumoasa dobândise o anume reputație.

Cu toate că nu s-a auzit nimic din povestea despre timpul petrecut de ea împreună cu bestia, nimeni nu credea versiunea tatălui, cum că plecase dintr-odată la mânăstire. Sătenii au căzut de acord că îşi făcuse de cap într-un loc străin şi îndepărtat şi că, odată ce ducele sau

contele cu pricina s-a plictisit de ea ori ea s-a obişnuit prea tare cu statutul de cea mai dorită fată din lupanar, s-a amăgit că se poate întoarce acasă ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Acum, că Frumoasa era din nou acasă, până şi cei mai buni dintre bărbații încă neînsurați (brutarul cu accese imprevizibile de furie, crescătorul de iepuri saşiu şi cu ticuri), până şi aceste specimene jalnice arătau reținere față de o fată al cărei trecut avea evident nevoie să fie muşamalizat.

În cele din urmă, într-o seară târzie (orice explicație ar fi fost stânjenitoare), Frumoasa s-a strecurat afară din casă, a încălecat pe cal şi s-a întors la castelul bestiei. Măcar acolo era dorită. Măcar era iubită. Măcar bestia nu vedea nici un motiv pentru ca ea să se simtă ruşinată.

Când a ajuns însă, castelul era gol şi întunecat. Porțile lui masive s-au deschis fără greutate, dar candelabrele de pe pereți nu s-au aprins singure când a străbătut coridoarele. Heruvimii din stucaturi nu erau decât lemn sculptat şi fără viață.

A găsit bestia în grădină, care de-acum era neîngrijită şi năpădită de bălării, iar din gardurile vii creşteau crengi ca nişte gânduri speriate, irație nale. Fântâna arteziană secase şi era brăzdată de crăpături subțiri.

Acolo, pe pietrele pavajului din fața artezienei secate, zăcea bestia.

Frumoasa a îngenuncheat lângă el. Cu toate că era prea pierit ca să mai poată vorbi, în ochii lui galbeni se mai zărea încă un licăr.

Nu fără efort, i-a ridicat o labă cu mâinile ei micuțe. I-a spus în şoaptă, de parcă îi împărtăşea un secret, că şi-a dat seama că îl iubeşte abia când a stat despărțită de el. Nu mințea – nu tocmai. Chiar îl iubea cumva. Îi era milă de el, îi era milă de ea şi deplângea soarta amândurora: două suflete care păreau să se fi pierdut atât de uşor, ca dintr-o întâmplare.

Iar dacă el ar putea fi vindecat, dacă ar putea fi smuls din ghearele morții...

Ei îi plăcea ideea că le-ar întoarce astfel spatele tuturor neisprăviților de bărbați din sat care ar catadicsi să o accepte, îi plăcea ideea că i-ar refuza pe brutar şi pe crescătorul de iepuri şi pe bătrânul văduv cu ochii bolnavi de albeață, a cărui casă, cândva respectabilă, era căzută într-o rână şi îşi împrăştia țiglele pe trotuar.

Ar fi mireasa unei bestii. Ar trăi în castelul lui. Puțin i-ar păsa ei de clevetelile țațelor şi bârfitoarelor.

A şoptit încet în urechea păroasă a bestiei, mai mare decât o mănuşă de baseball, că dacă reuşeşte să revină la viaţă, dacă reuşeşte să se pună pe picioare, îl ia de bărbat.

Rezultatul a fost instantaneu.

Bestia s-a săltat în picioare plin de înfocare, ca un leu. În spatele lui, fântâna arteziană a început să împroaşte iarăşi apă.

Frumoasa a făcut un pas în spate. Bestia o privea cu adoraţie. O privea cu o recunoştinţă care era deopotrivă încântătoare şi, cumva, cumplită la vedere.

Într-o clipă, pielea bestiei s-a despicat precum coconul unei crisalide. Ghearele şi colţii au căzut. Duhoarea de sălbăticiune s-a evaporat.

Şi iată-l. E ameţitor de frumos. E viguros, cu faţa pătrăţoasă, şi e plin de muşchi.

Prinţul stă în mijlocul încâlcelii de păr şi gheare care au acoperit pietrele pavajului. Se uită uimit la trupul lui, care şi-a recăpătat vechea înfăţişare. Îşi flexează mâinile de om, îşi verifică elasticitatea atletică a picioarelor, care de-acum nu mai sunt nişte pulpe copitate.

Vraja a fost ruptă. Oare Frumoasa a bănuit asta de la bun început? O să se bucure la gândul că a intuit-o, că a fost capabilă să desfacă lucrătura vrăjii, dar nu va fi niciodată sigură.

Aşteaptă înfrigurată, extaziată, ca prinţul proaspăt readus la viaţă să se apropie şi să o ia în braţe. Dar mai întâi el trebuie să-şi verifice chipul în oglinda apei care clipoceşte deja în fântâna reînviată.

A funcţionat. I-a ieşit. A sedus o femeie încântătoare şi a făcut-o să-şi lege soarta de un suflet care fusese ascuns – de ochii tuturor, mai puţin de ai ei – sub un chip desfigurat.

Pieptul diafan al Frumoasei tresaltă de nerăbdare.

Prinţul întoarce încet spatele propriei reflexii şi îi aruncă un zâmbet lasciv, bestial, un zâmbet rapace, mistuitor. Cu toate că faţa lui e de o frumuseţe fără cusur, ceva nu e tocmai în regulă. Ochii îi rămân animalici. Gura pare în continuare capabilă să sfâşie beregata unei căprioare. Aproape că ar putea trece drept fratele mai tânăr şi mai frumos (mult mai frumos) al bestiei, ca şi cum din părinţii lui s-ar fi născut un copil diform şi apoi unul superb, perfect proporţionat.

Dintr-odată Frumoasa începe să-şi pună întrebări. Nu cumva vraja aruncată cu atâta vreme în urmă asupra lui era o măsură de protecţie? Oare prinţul fusese închis în trupul acela de monstru din motive uşor de descifrat?

Fata se trage îndărăt. Rânjind victorios, cu un mormăit de triumf, el înaintează spre ea.

Părul ei

După ce vrăjitoarea a înțeles...

după ce i-a tăiat părul lui Rapunzel...

după ce prințul a căzut din turn în tufa cu spini, care i-au scos ochii...

Prințul a bătut lumea în lung şi-n lat, căutând-o, călare pe calul lui. Nu a luat pe nimeni cu el, doar calul.

A bătut la o mie de uşi. A mers pe ulițele satelor şi pe cărări de țară, strigând-o pe nume. Numele ei era îndeajuns de ciudat pentru ca sătenii şi țăranii pe lângă care trecea să-şi închipuie că e țicnit. Nu le-a trecut nici o clipă prin minte că ar putea să caute într-adevăr o persoană reală.

Unii erau săritori: „Vezi că te apropii de un râu, ai grijă că malul e abrupt”. Unii aruncau cu pietre după el. Alții îi plesneau calul cu nuiele peste coapsele costelive.

Nu s-a oprit. A căutat timp de un an.

Până când, în cele din urmă, a găsit-o...

a găsit-o în cocioaba din deşert în care o aruncase vrăjitoarea...

a găsit-o locuind singură, cu vârtejuri de praf intrând prin perdele, cu roiuri de muşte mai dese chiar decât praful...

Ea l-a recunoscut din clipa în care a deschis uşa, cu toate că era deja de nerecunoscut, pământiu şi julit, cu veşmintele numai zdrențe.

Şi mai erau şi orbitele negre şi goale, mari cât ouăle de corb, acolo unde-i fuseseră ochii.

El nu a spus decât „Rapunzel”. Un cuvânt pe care îl rostise deja la o mie de uşi şi de o mie de ori fusese gonit, fie cu cruzime, fie cu blândețe, ca un sărman cu mințile duse ce ajunsese să fie. Aflase că există o limită surprinzător de fragilă între un prinț plecat într-o aventură şi un tânăr hoinar zălud, orb şi tulburător, care nu are altceva mai folositor de oferit decât un singur cuvânt pe care nu-l pricepe nimeni.

Prințul ajunsese să înțeleagă cum e să trăieşti în beznă – el, care cu un an în urmă era splendid şi regal, îndrăzneț şi viteaz, şi urca pe o funie de păr auriu.

Când în cele din urmă s-a oprit la uşa ei, pentru că simțise că ajunsese la o casă, pentru că îşi croise drum pe pipăite de-a lungul pereților din scânduri pline de aşchii, până a atins pragul...

când ea i-a atins mâna rănită şi însângerată, el i-a recunoscut degetele chiar înainte să-i atingă pielea, aşa cum un câine ştie că i se apropie stăpânul, deşi e încă la un cvartal depărtare. A scos un geamăt sălbatic, care

putea fi unul de extaz sau de durere insuportabilă, ca şi cum ar exista un sunet care să le poată exprima pe amândouă deodată.

Nu putea să plângă. Nu mai avea cu ce.

Înainte să plece împreună cu Rapunzel înapoi la castel, ea s-a scuzat o clipă, a dat fuga înapoi în cocioabă şi şi-a luat părul din sertarul biroului în care îl ţinuse tot anul, la fel de ascuns şi protejat ca argintăria de familie.

De când vrăjitoarea o adusese la cocioabă, nu se uitase la el nici măcar o dată.

Dacă îşi pierduse luciul şi strălucirea...

dacă îl năpădiseră gângăniile...

dacă părea pur şi simplu... mort... ca un artefact de la un muzeu local...

Dar era bine mersi: două cozi blond-roşcate, lungi de şase metri, împletite, lucioase şi sănătoase ca o pisică bine hrănită.

Înainte să plece cu prinţul, şi-a strecurat părul în bocceluţă.

Acum trăiesc la castel. În fiecare noapte prinţul se întinde lângă ea şi îi mângâie părul, pe care ea îl ţine lângă pat...

pe care îl spală şi îl parfumează...

pe care îl scoate discret când prinţul se aşază în pat.

El îşi îngroapă faţa în părul ei. Uneori ea se miră: de ce nu o întreabă cum de încă îl mai are pe cap? Nu a văzut când i l-a tăiat vrăjitoarea? Doar nu-şi închipuie că i-a crescut la loc într-un an.

Dar el, cu faţa oarbă învăluită în părul ei, încă mai scoate (deşi din ce în ce mai rar) urletul acela teribil, acea declaraţie a revelaţiei şi a pierderii, acel mieunat deopotrivă nehotărât ca al unei pisici şi totuşi puternic ca răgetul unui leu.

Pare fie că a uitat, fie că preferă să nu-şi amintească. Aşa că ea nu-i spune niciodată că părul nu mai e pe capul ei...

nu-i aminteşte niciodată că nu mai e un organism viu...

nu-i aminteşte niciodată că e doar o amintire pe care ea o păstrează intactă, pe care o ţine în prezent, doar pentru el.

De ce ar vrea el să ştie?

Odată / Niciodată

fost odată ca niciodată un prinț care trăia într-un castel de pe un deluşor, sub cerul luminat de albastrul regal al portului. De-a lungul drumului care cobora de la castel la port se înşira un orăşel în care tâmplarii făceau mese şi scaune care se bucurau de mare căutare, iar brutarii coceau plăcinte şi prăjituri pentru care oamenii veneau de la distanțe considerabile. În fiecare dimineață pescarii trăgeau din apă plase pline cu peşti argintii, lucitori. În fiecare seară aerul se umplea de miros de peşte fript. Bulevardul care mărginea portul era luminat de cafenele şi taverne, de unde vântul purta pe aripile lui muzica şi râsetele, ducându-le prin tot oraşul, până în pădure, unde iepurii şi fazanii se opreau uneori să le asculte.

Când a împlinit optsprezece ani, prințul a fost însurat cu o prințesă dintr-un regat mai puțin prosper din vecinătate, un regat fără ieşire la mare, întemeiat de-a lungul unui râu secat de secole, un loc unde solul calcaros nu producea decât varză, napi şi alte legume sănătoase, dar nu prea atrăgătoare, unde toate cafenelele se închideau până la ora nouă şi meşteşugarii locali nu

făceau altceva decât pături şi pulovere groase şi aspre, pe care le ofereau cu optimism spre vânzare ca pe cea mai bună protecție împotriva vântului tăios ce bătea dinspre gheţarul din vârful muntelui.

Tatăl prințului, regele, a fost cel care a cerut mâna prințesei pentru fiul lui, ca măsură de apărare împotriva momentului când regatul prințesei avea să-şi trimită soldații – sfrijiți şi slăbiți de dieta sărăcăcioasă, dar cu atât mai periculoşi din cauza eternei senzații de privațiune –, înarmați cu arcuri şi spade, spre regatul mănos şi verde de la mare ca să declare că le aparține de drept.

Tatăl prințesei a fost de acord, în parte pentru că avea prea puțină încredere în propria lui armată ursuză şi nemâncată, în parte şi pentru că prințesa în cauză, cea mai mare dintre cele trei fiice ale sale, era şi cea mai lipsită de farmecele tradiționale, numai că legea cerea ca ea să se mărite cea dintâi înainte să li se permită măritişul şi celorlalte surori mai tinere, care erau amândouă (iar regelui asta i se părea o glumă sadică) zvelte şi frumoase.

Căsnicia nu a pornit cu dreptul. Prințul îşi cunoştea datoria şi şi-a respectat-o. Prințesa, la fel. Prințesa, care era oricum, numai frumoasă nu, ştia foarte bine cum se făcuse înțelegerea şi că îi fusese băgată pe gât unui soț care, în opinia ei, urma să-şi îndeplinească formal

îndatoririle conjugale, după care avea să-şi urmeze glasul inimii cu diverse cameriste şi ducese şi, din când în când, cu câte o femeie uşoară, adusă în taină din oraş.

S-a dovedit că se înşela.

Cu toate că în timpul nunții (când s-au şi văzut pentru prima dată) şi imediat după aceea ei i s-a părut că el e prefăcut şi fals – un prinț care părea să fi învățat comportamentul princiar de la cineva fără experiență („Ține capul puțin mai sus... nu, nu chiar aşa de sus. Vorbeşte pe un ton poruncitor... nu, nu am spus să țipi...") –, în scurt timp s-a dovedit că nu arăta, aşa cum se aştepta ea, o încredere ipocrită în atributele pe care nu le avea. Era arătos, mult mai arătos decât ea, dar avea o frumusețe moale, trecătoare, plângăcioasă, era un băiat delicat, de genul celor despre care, după ce au trecut de cincizeci de ani, lumea începe să şuşotească pe un ton de satisfacție scandalizată: „Nici n-ai crede ce băiat frumos era odinioară".

Dar, lucru şi mai surprinzător... era atât de agitat, de nesigur, încât nu se putea imagina în postura de rege, deşi faptul că într-o bună zi avea să devină rege era la fel de inevitabil ca moartea. Toate acestea el i le-a mărturisit ei fără întârziere, chiar în noaptea nunții. Nu i-a trecut prin

minte că unele lucruri ar putea rămâne nespuse, că neliniştea ar putea fi camuflată.

În ceea ce îl priveşte, şi el a fost iniţial dezamăgit, dar, foarte curând după aceea, şi surprins de ea.

În ziua nunţii, când a dat prima dată cu ochii de fată, gătelile ei, oricât de meşteşugite, nu puteau ascunde cât de masivă era, nu-i puteau masca fruntea cât o cupolă sau nasul ca un apostrof bont. Parcă era o barjă pe care tatăl ei o manevra cu o fermitate negustorească spre altarul catedralei. Aşadar, ăsta era chipul, ăştia erau umerii bărbăteşti şi şoldurile late pe care avea să îi vadă zilnic până la sfârşitul vieţii.

Şi totuşi în noaptea nunţii, când au rămas în sfârşit singuri în iatacul regal... Să spunem doar că ea nu avea cum să fie virgină, aşa cum o cereau tradiţia şi decenţa. Nu ar fi avut cum să inventeze asemenea trucuri de una singură. Cine ştie cu câţi paji şi grăjdari se tăvălise prin clăile de fân sau pe pajişti ferite de ochii lumii!

Lui – care în realitate era virgin, aşa cum trebuia să fie – nu i-au plăcut numai revelaţiile carnale, ci şi dovezile că ea nu fusese prea cuminte. I-a plăcut şi când a văzut-o prima dată goală. Era masivă, dar avea carnea tare, iar trupul ei era o succesiune de ridicături şi proeminenţe albe şi mătăsoase. În acea primă noapte ea i-a spus, fără

pic de ruşine, ce să-i facă, iar el, neavând deloc experiență, s-a supus încântat – el, cel pe care îl aştepta o viață întreagă de poruncit, de priviri întrebătoare din partea celor care îl aşteptau să ia o decizie, toate deciziile, tot timpul.

În scurt timp regele a murit la vânătoare, călcat în picioare chiar de calul pe care îl considera tovarăşul lui cel mai de încredere. Spre groaza lui, prințul a fost încoronat cu trei săptămâni înainte să împlinească nouăsprezece ani.

Ea s-a îndrăgostit cu o stranie senzație de neajutorare, ca şi cum şi ea, şi soțul ei ar fi făcut aceeaşi boală în acelaşi timp. Aştepta cu nerăbdare diminețile, îi plăcea să-l vadă trezindu-se buimăcit, dar dulce (lui îi plăcea să fie ținut în brațe, doar câteva minute, înainte să se dea jos din pat şi să treacă la îndatoririle regale), îi plăcea să discute cu el seara, după ce îşi termina toate treburile, despre orice, de la micile întâmplări de peste zi la dragostea lui pentru un poet local de curând decedat, din a cărui operă regele putea cita pe larg. A fost surprinsă (şi, în chip ciudat, dezamăgită, deşi asta a durat extrem de puțin) să descopere că se înşelase în privința cameristelor şi femeilor uşoare, că el chiar avea de gând să revină, noapte de noapte, în patul conjugal, că nu înceta să fie

delectat de dorința ei de a deține controlul („Stai nemişcat, relaxează-te, ştiu că doare puțin, dar nu te opune, durerea cu măsură are plăcerile ei...”).

În lunile de după încoronare ei i-a fost tot mai greu, i-a fost aproape imposibil să creadă că el îi subestima inteligența (în realitate era o femeie inteligentă). Era tot mai limpede că punea mai mare preț pe părerile ei decât pe ale sfetnicilor săi (ale ei, a cărei singură îndatorire oficială era să păstreze liniştea şi tihna şi să nască urmaşi). Când regele a împlinit douăzeci de ani (imediat după ce ea a împlinit douăzeci şi patru), era deja evident că ei doi cârmuiesc în taină împreună, că el, aşa cum o cerea tradiția, emitea zi de zi decizii considerate ale lui, dar pe care le luaseră împreună cu o seară înainte, în pat.

Au trecut câteva decenii. Au avut un fiu, apoi o fiică, apoi încă un fiu.

Viețile lor, domnia lor, nu au fost lipsite de tulburări. În rândul supuşilor lor aveau loc jafuri, dispute pe marginea unor contracte, procese pentru hotare trasate cu un secol în urmă. Nevasta fierarului şi-a omorât soțul în bătaie cu un os de miel şi, în timp ce o ridica poliția, a declarat că nu a vrut să mânjească nici unul dintre topoarele din casă. La castel un paj a lăsat însărcinată o slujnică şi (cu toate că regele şi regina nu pe ea ar fi pedepsit-o) fata şi-a

luat zilele înecându-se într-o fântână. Bucătăreasa se certa întruna cu chelăreasa şi, timp de treizeci de ani, fiecare a redactat un raport săptămânal privind abuzurile şi câinoşenia celeilalte.

În ceea ce-i priveşte pe membrii familiei, fiica lor, cel de-al doilea copil, care nu numai că moştenise tendinţa spre corpolenţă a mamei ei, ci chiar o dublase, s-a aruncat de la fereastră la vârsta de doisprezece ani, dar – fiind vorba doar de o fereastră de la primul cat – a aterizat nevătămată într-o tufă de hortensii şi, odată gestul făcut, nu a considerat necesar să-l repete.

Cel de-al doilea băiat, mezinul familiei, ştiind că nu va fi niciodată rege, a fugit de acasă când a împlinit şaptesprezece ani, dar s-a întors un an mai târziu, slab şi zdrenţăros, după ce încercase să-şi câştige pâinea ca bard şi trubadur într-un regat învecinat şi descoperise că talentele lui limitate nu atrăgeau prea mare atenţie. A hotărât că se poate descurca ducând o viaţă de prinţ, compunând versuri şi interpretând cântece când avea loc câte un recital la palat.

Băiatul cel mare era aproape dubios de netulburat. Era un vlăjgan sănătos, încrezător în el însuşi, dar fără vreo urmă de aroganţă, numai că nu avea tocmai cea mai subtilă şi pătrunzătoare minte, iar uneori părinţii lui nu se

puteau abține să se îndoiască în privința capacității lui de a fi rege când va veni vremea.

Cu toate că regele şi regina n-au încetat niciodată pe de-a-ntregul să-şi facă griji pentru copiii lor, băiatul cel mare a rămas sincer şi devotat şi, după vârsta de douăzeci de ani, a căpătat o alură mai regească. Fiul cel mic s-a însurat cu o prințesă cam banală, dar isteață, de la câteva regate depărtare, căreia i-a dedicat volume de versuri şi care îl considera un geniu nerecunoscut de contemporani, dar care cu siguranță va fi răzbunat de istorie. Fata nu s-a însurat (cu toate că ofertele nu au lipsit), ci s-a specializat în trasul cu arcul, în vânătoare şi navigație şi practica cu mare plăcere lucrurile la care se pricepea atât de bine.

În ceea ce-i priveşte pe rege şi regină, nici ei nu au scăpat de suferințe şi încercări. Înspre sfârşitul vârstei a doua, regele s-a crezut îndrăgostit de o ducesă de o paloare eterică şi lunară, înzestrată cu o seninătate absurdă, dar impunătoare, şi i-au trebuit două săptămâni ca să-şi dea seama că aceasta îi luase mințile, dar îl plictisea. La scurt timp după episodul cu ducesa, regina a revenit la vechiul ei obicei de a-i înghesui pe paji şi grăjdari prin clăile de fân şi pe pajişti ferite de ochii lumii, până când disponibilitatea supusă a flăcăilor şi speranțele lor de a avansa în rang, ce se făceau auzite printre

gemetele lor lascive, au devenit mai degrabă umilitoare decât desfătătoare.

Regele şi regina s-au întors unul la altul, tăbăciți, umiliți şi, în chip ciudat, amuzați de propriile escapade. Spre surprinderea lor reciprocă, au descoperit că etalarea – relativ târzie – a capacității sângelui lor de a se înfierbânta în această direcție a părut mai degrabă să le sporească decât să le reducă iubirea unul față de altul.

La un moment dat ea i-a spus lui: „Devin subțire şi vicleană, învăț să plâng discret atunci când cântă privighetoarea".

La un moment dat el i-a spus ei: „Dacă te sui pe mine, n-o să ajungi în nici un caz mai sus, chiar crezi că merită efortul?".

Ceea ce (spre surprinderea amândurora) îi făcea întotdeauna să râdă.

În cele din urmă, câteva zeci de ani mai târziu, când regele era pe patul de moarte, regina i-a rugat cu blândețe pe toți să iasă pe coridor, a închis uşa iatacului regal şi s-a urcat în pat, lângă soțul ei. A început să-i cânte. Au râs. El abia mai respira, dar încă putea să râdă. S-au întrebat: E o prostie ce facem? Ne... dăm mari? Dar ştiau amândoi că tot ce era de spus fusese deja spus, iar şi iar, de-a

lungul anilor. Şi astfel regele, uşurat, eliberat, liber să se prostească, a rugat-o să-i cânte un cântec din copilăria lui. Nu mai era cazul să se comporte regeşte, nu mai era nevoie să fie demn sau autoritar – nu cu ea. Cumva, în felul lor, mureau împreună şi o ştiau amândoi. Nu i se întâmpla numai lui. Aşa că ea a început să cânte. Au râs împreună pentru ultima oară – au fost de acord că şi pisica are o voce mai bună decât ea. Cu toate astea, regina a continuat să-i cânte până ce el a părăsit această lume.

După alți ani, când şi regina era pe patul de moarte, în iatacul ei se aflau douăzeci şi trei de persoane, plus trei pisici şi doi câini. Erau acolo copiii ei, copiii copiilor ei şi copiii copiilor copiilor ei, trei dintre slujnicele ei, doi paji (cel mai bătrân şi cel mai tânăr, despre care se ştia demult că sunt iubiți şi al căror secret era respectat de toți), dar şi bucătăreasa şi chelăreasa (care îşi trimiseseră ultimele reclamații cu câteva săptămâni în urmă). Animalele – câinii şi pisicile – stăteau în pat cu regina. Toți ştiau cumva că trebuie să rămână la o oarecare distanță, mai puțin Sophia, cea mai bătrână dintre slujnice, care îi răcorea reginei fruntea cu o batistă umedă.

În cameră nu era linişte şi nici o atmosferă gravă. Unul dintre bebeluşi se foia. Unul dintre câini a mârâit la o pisică. Dar regina, care era deja enormă şi albă ca laptele,

privea la toate făpturile care o înconjurau, animale şi fiinţe omeneşti, cu un soi de compasiune gravă, de parcă ei, nu ea, erau pe moarte.

Chiar înainte să-şi dea ultima suflare, unul dintre nepoţi i-a spus altuia:

— Nu ţi se pare că arată ca o planetă?

Celălalt i-a răspuns:

— Nu, e doar o bătrână bolnavă.

Fiecare din ei s-a simţit mulţumit de dovada prostiei celuilalt. În timp ce bunica lor se stingea, fiecare dintre băieţi se gândea la propriul lui viitor promiţător – unul pentru că avea ochi şi inimă de poet, celălalt pentru că era sincer şi deloc sentimental. În timp ce bunica lor murea, fiecare credea că o să facă lucruri mari în viaţă.

Şi s-a dovedit mai apoi că amândoi au avut dreptate.

După ce regina a fost aşezată la locul ei de veci, toţi copiii au prosperat. Fiul ei cel mare, care domnise, la insistenţele ei, încă de la moartea regelui, a rămas drept şi generos, iar moştenitorul lui, pe care soţia i l-a dăruit foarte repede, dădea semne încă de foarte tânăr că o să fie un viitor rege plin de compasiune. Castelul nu s-a crăpat şi nici nu s-a surpat. Fiecare maree aducea noi capturi de peşte. Fiii şi fiicele tâmplarilor făceau mese şi scaune încă

şi mai minunate decât cele meşterite de părinţii lor. Fiii şi fiicele brutarilor se trezeau devreme în fiecare dimineaţă ca să coacă şi mai multe plăcinte şi prăjituri, şi mai multe pâini şi brioşe.

În general era pace, deşi jafurile şi disputele pe contracte au continuat, deşi uneori fiii şi fiicele mai fugeau de acasă sau îşi pierdeau minţile, deşi iritarea, ţinută prea multă vreme în frâu, mai răbufnea uneori şi se manifesta prin crime.

Cu toate astea, una peste alta, pretutindeni domneau abundenţa şi bunăvoinţa. Se încheiau căsătorii care durau o viaţă. Se ţineau festivităţi şi funeralii, existau artizani şi poeţi. Inventatorii produceau mecanisme care dădeau lumină mai bună, care executau fără să se plângă sarcini mai neplăcute, care înregistrau şi păstrau muzica despre care multă vreme se crezuse că există numai atâta vreme cât cântăreţii cântă şi instrumentiştii interpretează. În pădure iepurii şi fazanii se opreau din când în când, cu acelaşi interes plin de surpriză, la auzul sunetului muzicii, fără să ştie sau să le pese dacă muzica venea de la muzicanţii în viaţă sau de la cei morţi demult. În oraş copiii – toţi născuţi mult după ce bătrânul rege şi bătrâna regină fuseseră aşezaţi, unul lângă altul, în sarcofagele lor – distingeau, între acordurile muzicii şi râsetele din

cafenele, vocile părinților lor, care îi chemau acasă. Unii se duceau de bunăvoie, alții fără tragere de inimă, dar toți, fără excepție, se întorceau acasă în fiecare seară.

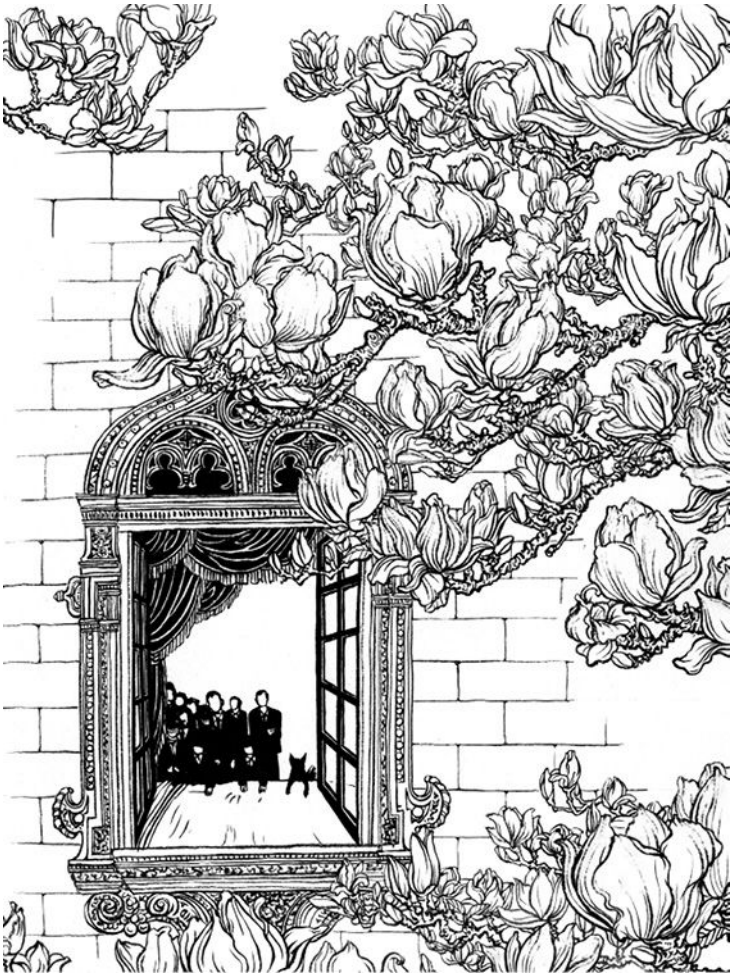

Cuprins

Dez. Iluzie.
O lebădă sălbatică
Bătrâna nebună
Efectul Jack
Otrăvit
Laba de maimuţă
Omuleţul
Statornicie, tinichea
Bestii
Părul ei
Odată / Niciodată